ჩვენ უნდა ჩვენი ვშვათ მყოობადი!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 239-240 (20986) — კვირა, 14 ოქტომბერი, 1990 წელი. — ფასი 6 კაპ.

მკითხველს ვთავაზობთ

შესაძლებელია თუ არა სახელმწიფოს დეიდეოლოგიზაცია თანამედროვე ეტაპზე? — ამაზე პასუხს სცემს პროფესორი ვახტანგ ერქომაიშვილი.

2 გვერდი

გრძელდება საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილე პარტიების (საარჩევნო ბლოკების) დეპუტატობის კანდიდატთა პარტიული სიების გამოქვეყნება.

3 გვერდი

დღევანდელ ნომერში გაეცნობით ბრაზილიის ახალგაზრდა პრეზიდენტის ფერნანდო კოლორ დე მელოს პოლიტიკურ პორტრეტს.

აქვე, რუბრიკით — „უცხოეთში" მოქვეყნებულია მრავალი საინტერესო მასალა საერთაშორისო ცხოვრებაზე.

5 გვერდი

„პოეზია" მხოლოდ ახალი — ამ განყოფილებაში გამოქვეყნებულია შოთა ნიშნიანიძის, ნოდარ გურეშიძისა და ჯანსუღ კორძაიას ახალი ლექსები.

აქვე გთავაზობთ რეპორტაჟს ამერიკელი მხატვრის რონ პოკრასოს თბილისური გამოფენიდან.

6 გვერდი

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის პრეზიდენტის

ბრძანებულება

სსრ კავშირში საკუთრების უფლების შეუვალობის დაცვის ღონისძიებათა შესახებ

კვეყნის მთელ რიგ რეგიონებში გახშირდა სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების კუთვნილი ქონების უკანონო ჩამორთმევის შემთხვევები. ფართოდ არის გავრცელებული მოქალაქეთა საკუთრების ხელყოფა.

ქონებრივი ურთიერთობის სტაბილურობა და საკუთრების უფლების შეუვალობა თანამედროვე ეკონომიკური პოლიტიკის უცილობელი პირობაა. ისინი ხელს უწყობენ სამეწარმეო საქმიანობის განვითარებას, უზრუნველყოფენ ქონებისა და ინვესტიციების, მათ შორის საზღვარგარეთელი პარტნიორების ქონების დაცვა-შენახვას, ხელს უწყობენ ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალურ-პოლიტიკური ვითარების სტაბილურობას მისი განვითარების რთულ პერიოდში.

ყველა მესაკუთრის ქონებრივი უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის მიზნით, სსრ კავშირის კონსტიტუციის 10 მუხლისა და 127[3] მუხლის 1 და 4 პუნქტების, „სსრ კავშირში საკუთრების შესახებ" სსრ კავშირის კანონის 1, 31-34 მუხლების საფუძველზე ვადგენ:

1. არ ექვემდებარება შესრულებას როგორც სსრ კავშირის კონსტიტუციის საწინააღმდეგო-სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის ორგანოების აქტები, რომლებიც დაკავშირებულია მოქალაქეების, შრომითი კოლექტივების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და სხვა მესაკუთრეების კუთვნილი მატერიალური და ფულადი ფასეულობების, სხვა ქონების უკანონო ჩამორთმევასთან.

თანამდებობის პირთა ან მოქალაქეთა მოქმედება, რომლებსაც ჩადიან მესაკუთრის კუთვნილი ქონების ფაქტობრივი ჩამორთმევის მიზნით ანდა მესაკუთრის კუთვნილი ქონების მფლობელობის, სარგებლობისა და განკარგვის უფლებათა შესაზღუდავად, რაც არ ემყარება სასამართლოს, სახელმწიფო არბიტრაჟის, ან სხვა კომპეტენტური სახელმწიფო ორგანოს გადაწყვეტილებას, არამართლზომიერია და იწვევს კანონით გათვალისწინებულ პასუხისმგებლობას.

2. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ სსრ კავშირის კონსტიტუციის 131 მუხლის შესაბამისად შეიმუშაოს და განახორციელოს ღონისძიებანი საკუთრების უფლების გარანტიების გასაძლიერებლად და სხვადასხვა მესაკუთრეთა კუთვნილი ქონების დაცვის უზრუნველსაყოფად. ამ დავალების შესრულება მომახსენონ 1991 წლის 1 იანვრისათვის.

3. წინადადება მიეცეთ სსრ კავშირის პროკურატურას, სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სსრ კავშირის სახელმწიფო არბიტრაჟს მათთვის მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე უზრუნველყონ მოქალაქეების, შრომითი კოლექტივების, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ქონებრივი უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა, გადაჭრით აღკვეთონ მათი ქონების უკანონო ჩამორთმევა, დაუყოვნებლივ დააბრუნებინონ ჩამორთმეული ქონება კანონიერი მფლობელებისათვის, მისცენ სისხლის სამართლის, ადმინისტრაციულ და ქონებრივ პასუხისგებაში თანამდებობის პირნი და მოქალაქენი, რომლებიც უშვებენ ძალაუფლების გადამეტებას და თვითნებობას.

დაეკალოს სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს, საჭიროებისამებრ დაუწესოს დაცვა სახელმწიფო და კოლექტიური საკუთრების ობიექტებს მათი უკანონო ჩამორთმევის საფრთხის შემთხვევაში.

4. შემოღებულ იქნეს ეს ბრძანებულება სამოქმედოდ გამოქვეყნების მომენტიდან.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის პრეზიდენტი
მ. გორბაჩოვი.

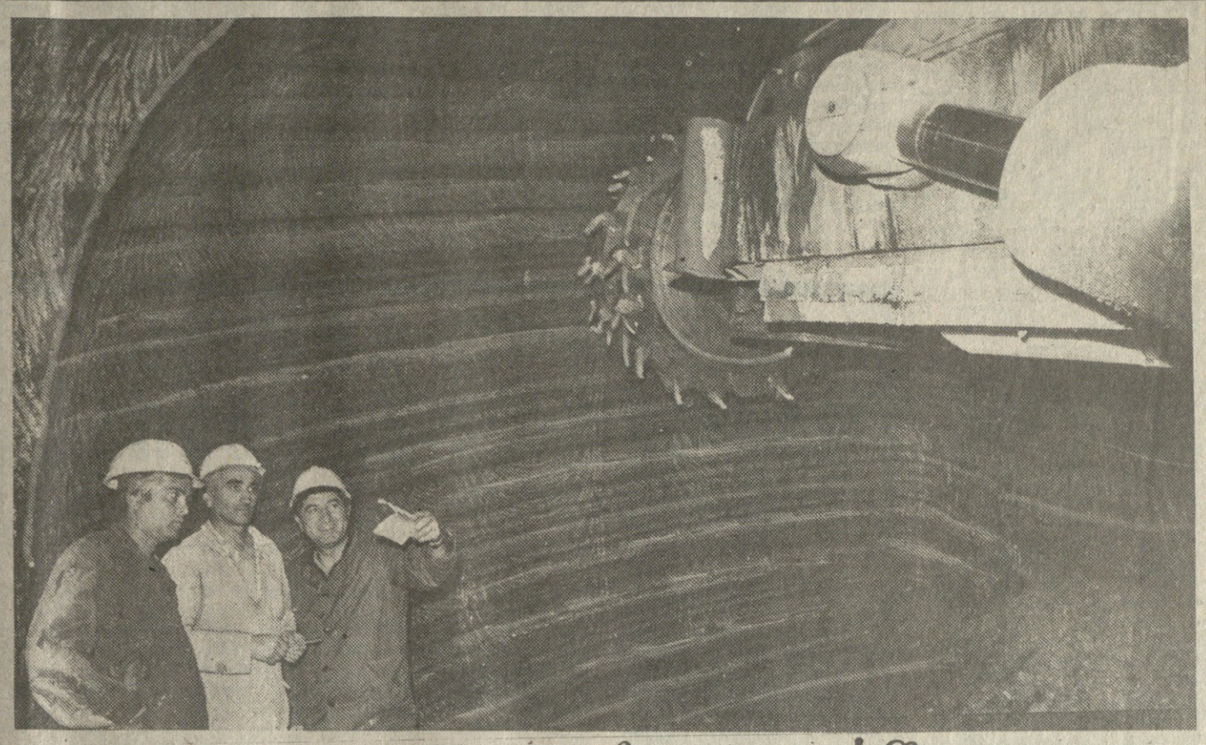

ერთი კვირა ფოტოსურათებში

...თბილისის მეტროპოლიტენის მშენებლობაზე ამუშავდა პირველი გვირაბგამყვანი კომბაინი. მისი მწარმოებლობა წუთში 0,61 კვადრატული მეტრია კლდოვან გრუნტებში მუშაობისას. კომბაინი დამონტაჟებულია № 60 შახტში, სადაც საქმიანობს თბილისგვირაბმშენის სამმართველოს № 5 საგვირაბო რაზმის კოლექტივი. კომბაინმა უკვე გაიარა 140 გრძივ მეტრზე მეტი ახალ გვირაბში, ელბაქიძის დალმართის ქვეშ. სპეციალისტთა შეფასებით, რომელიც შეაჯამა თბილისგვირაბმშენის ხელმძღვანელმა უ. გოჯიაშვილმა — გვირაბგამყვანი კომბაინი შესაძლებლობას აძლევს მშენებლებს შეცვალონ ძვირადღირებული ასანყობი რკინა-ბეტონი, თავიდან აიცილონ მონაკვეთსა და ქანს შორის სიცარიელის შეავსებად ცემენტის ნარევის დაჭირხნის შრომატევადი სამუშაო, გვირაბის კონტურები დაიყვანონ პროექტით გათვალისწინებულ მოხაზულობამდე. კომბაინს, რომელზედაც მუშაობენ მექანიკოსები ნოდარ ჩუბინიძე, დავით გელაშვილი, გიორგი მიქელაძე დღე-ღამის განმავლობაში შეუძლია გაიაროს გადასარბენი გვირაბის 5-6 მეტრი. ლაზერის სხივის მეშვეობით კომბაინის სწორ მიმართულებას საზღვრავს უბნის მარკშეიდერი ანზორ ბოკერია.

...ცნობილი მომღერლის საქართველოს სსრ სახალხო არტისტის მედეა ძიძიგურის მუსიკალური შემოქმედება პოპულარულია ესტრადის მოყვარულთა ფართო წრეში.

მისმა ბენეფისმა, რომელიც საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის დიდ დარბაზში გაიმართა, თავი მოუყარა ხალასი ნიჭის ასობით თაყვანისმცემელს. კონცერტში მონაწილეობდნენ საქართველოს ნამყვანი სოლისტები და საუკეთესო ანსამბლები. ... ...

პროგლემა — თვალსაზრისი — პოზიცია

სახელმწიფოს დეიდეოლოგიზაცია... შესაძლებელია თუ არა იგი?

ალნიშნულ კითხვაზე უარყოფითი პასუხი მარქსისტულ-ლენინურ იდეოლოგიაში ცალსახა და კატეგორიულია. უფრო მეტიც, მისი დასმის და ალტერნატიული გადაწყვეტის შესაძლებლობა პრინციპულად გამორიცხულია. მიჩნეულია, რომ დეიდეოლოგიზაციის თეორია ბურჟუაზიული ხასიათისაა და მიმართულია საბჭოთა წყობილების წინააღმდეგ. ეს ნიშნავს, რომ თვით კითხვა არის იდეოლოგიზირებული, რაც იმთავითვე გამორიცხავს მისი მეცნიერული ანალიზის შესაძლებლობას. ცხადია, რომ ასეთ ვითარებაში აღნიშნული საკითხის არც თუ სწორი გადაწყვეტა, არამედ მისი მეტ-ნაკლებად სერიოზული ანალიზი და განხილვა შეუძლებელი იყო. მას ტაბუ ედო, რასაც შედეგად მოჰყვა გარკვეული სტერეოტიპის ჩამოყალიბება, რომლის თანახმად ყოველი სახელმწიფო იდეოლოგიზირებულია. ამიტომ მისი დეიდეოლოგიზაცია პრინციპულად გამორიცხულია.

დღეს, როდესაც მიმდინარეობს ღირებულებათა ხელახალი შეფასების პროცესი, მოცემულ კითხვასაც მოეხსნა ტაბუ, რაც იმის წინაპირობას ქმნის, რომ შეგვიძლია იგი ყოველგვარი იდეოლოგიური დოგმებისა და სტერეოტიპების გარეშე განვიხილოთ და სერიოზული ანალიზის ობიექტად ვაქციოთოო. თუმცა ამგვარი ანალიზი ჯერ არ ჩატარებულა, იგი მომავლის საქმეა, მაგრამ მას უკვე მწვანე შუქი აქვს მიცემული. ამ შესაძლებლობის გამოყენება ჩვენზეა დამოკიდებული.

ამჟამად სახელმწიფოს დეიდეოლოგიზაციის საკითხი დეიდეოლოგიზირებულია, რაც ნიშნავს, რომ იგი მეცნიერული ანალიზის საგანია. მისი განხილვა და გადაწყვეტა უნდა მოხდეს არა პარტიული და სახელმწიფო დადგენილებებისა და დირექტივების, არამედ მეცნიერული კვლევის საფუძველზე. ეს უნდა გაკეთონ არა პარტიულმა და სახელმწიფო მოღვაწეებმა, არამედ მეცნიერებმა. მათ საგანგებოდ უნდა გამოიკვლიონ აღნიშნული პრობლემა და მოგვცენ მისი არგუმენტირებული და დასაბუთებული გადაწყვეტა. როგორც არ უნდა იყოს პასუხი — დადებითი თუ უარყოფითი — იგი არ უნდა გამორიცხავდეს მასში დაეჭვებისა და ალტერნატიული გადაწყვეტის შესაძლებლობას.

ცხადია, არც ჩვენი პასუხი იქნება კატეგორიული და მასაც მოძებნება ალტერნატივა. ჩვენ ვეცდებით წარმოვადგინოთ საკითხის გადაწყვეტის ერთ-ერთი შესაძლებელი ვარიანტი, რომლის მიღება უფრო მიზანშეწონილად მიგვაჩნია.

უპირველეს ყოვლისა დავაზუსტოთ იდეოლოგიის ცნება: იდეოლოგია არის იდეათა და შეხედულებათა სისტემა საზოგადოებრივ-ცხოვრებაზე მთლიანად, მისი განვითარების კანონზომიერებასა და მომავალზე, ამა თუ იმ სოციალური ჯგუფის ან ორგანიზაციის ადგილსა და როლზე. იგი მოიცავს სამ მომენტს — თეორიულს, აქსიოლოგიურს და აპოლოგეტურს: თეორიული ნაწილი იძლევა ცოდნას საზოგადოებაზე, მის კანონზომიერებასა და განვითარებაზე, აქსიოლოგიური — შეიცავს ღირებულებებს, რომელთა საფუძველზეც ხდება მოვლენათა დადებითი ან უარყოფითი შეფასება: აპოლოგეტური — აფუძნებს ამა თუ იმ სოციალური ჯგუფის ან ორგანიზაციის ინტერესებს. იდეოლოგიის მიზანია მათი გამოხატვა, გამართლება და დაცვა, ამიტომ აპოლეგეტური ფუნქცია მისთვის მთავარი და განმსაზღვრელია.

ამგვარად, იდეოლოგია აპოლოგეტიკაა. მისი მიზანია არა ჭეშმარიტების დადგენა, არამედ გარკვეული სოციალური ჯგუფის ან ორგანიზაციის ადგილისა და როლის გაარება, მათი ინტერესების გამართლება. და დაფუძნება. აქედან გამომდინარეობს სხვა იდეოლოგიებისადმი უარყოფითი დამოკიდებულება: ყოველი იდეოლოგია შეურიგებელ ბრძოლას აწარმოებს სხვა იდეოლოგიასთან.

იდეოლოგია და მეცნიერება არსებითად განსხვავდება ერთმანეთისაგან. მეცნიერება არავის ინტერესებს არ აფუძნებს და არ გამოხატავს. მისი მიზანია სწორად ასახოს რეალობა და დაადგინოს ჭეშმარიტება. იდეოლოგიის მიზანი კი იმათი ინტერესების გამოხატვა და დაცვა, რომელთაც იგი ემსახურება. ამგვარად, მეცნიერება მიუკერძოებელი და ობიექტურია, იდეოლოგია კი — მიკერძოებული და ტენდენციური. იდეოლოგია აპოლიგეტიკაა, რადგან ვიღაცის მსახურია, მეცნიერება კი ამ ფუნქციას მოკლებულია, რადგან ცალკე არავის მსახური არ არის.

მეცნიერული თეორია ახალი ფაქტების აღმოჩენისა და დადგენის კვალობაზე შეიძლება მცდარი გახდეს. ამიტომ ის, რაც მოცემულ ეტაპზე ჭეშმარიტია, შეიძლება მომავალში მცდარად იქცეს. იდეოლოგია კი, სანამ იგი ფუნქციონირებს როგორც იდეოლოგია, არ შეიძლება მცდარი აღმოჩნდეს. ყოველი ახალი ფაქტი მისი დადასტურება და გამართლებაა. რაც არ უნდა განვითარდეს საზოგადოება, შეიცვალოს მოვლენები, ყველაფერი მას დასტურებს. თითქოს საზოგადოება იმისთვის არსებობს, რომ გაამართლოს მოცემული იდეოლოგია, თითქოს მას სხვა მიზანი და დანიშნულება არა აქვს. მარქსისტულ-ლენინური თეორია, რომელიც სოციალისტურ სახელმწიფოთა იდეოლოგია იყო, ამტკიცებდა სოციალიზმის უპირატესობას კაპიტალიზმთან შედარებით. მიუხედავად იმისა, რომ ყოველდღიური ცხოვრება საწინააღმდეგოს აჩვენებდა, ეს თეზისი მაინც ვალიდურად იყო. კომპარტიამ წამოაყენა განვითარებული სოციალიზმის თეორია მაშინ, როდესაც ქვეყანა პოლიტიკურ და სოციალურ-ეკონომიკურ კრიზისში იყო. ამ თეორიის შემოქმედნი ამოვიდნენ არა რეალობიდან, არამედ იდეოლოგიიდან. მათთვის გადამწყვეტი იყო არა რეალობა და მისი ასახვა, ე. ი. ჭეშმარიტება, არამედ იდეოლოგიური დოგმა.

მეცნიერების მიზანია თეორია შეუსაბამოს რეალობას, იდეოლოგიისა კი — პირიქით, მან რეალობა უნდა შეუსაბამოს თეორიას. პირველი იცვლება რეალობის გაგებითარების კვალობაზე, მეორე კი, რა გინდ შეიცვალოს და განვითარდეს რეალობა, მაინც უცვლელია. ამიტომ იდეოლოგია იმუშავებს დოგმებსა და სტერეოტიპებს, რომელთა მარწუხებში ამწყვდევს ყოველგვარ სინამდვილეს.

დღემდე გავრცელებულია თვალსაზრისი, რომელიც იდეოლოგიას ყოფს მეცნიერულად და არამეცნიერულად. ამგვარი დაყოფა არ არის სწორი, რადგან საერთოდ შეუძლებელია რომელმე იდეოლოგია იყოს მეცნიერული. იდეოლოგია და მეცნიერება თავისი არსით გამორიცხავენ ერთმანეთს, ამიტომ მათი შეთავსება ერთმანეთთან შეუძლებელია.

იდეოლოგია შეიძლება იყოს პროგრესული ან რეაქციული. ეს დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა როლს ასრულებს იგი. საზოგადოებრივ ცხოვრებაში: რომელი ძალები რა მიზნით იყენებენ მას. ამიტომ კონკრეტულ-ისტორიული პირობების მიხედვით იცვლება მისი ხასიათი. ერთი და იგივე იდეოლოგია სხვადასხვა ისტორიულ ეპოქაში შეიძლება სრულიად საპირისპირო — პროგრესულ ან რეაქციულ როლს ასრულებდეს. მაგალითად. ქრისტიანობა პროგრესულ როლს ასრულებდა შუა საუკუნეების ფეოდალურ საქართველოში, რადგან ხელს უწყობდა ქართველი ხალხის შეკავშირებას და მის ბრძოლას დამოუკიდებლობისათვის. მაგრამ იგივე ქრისტიანობამ უარყოფითი როლი შეასრულა ინკვიზიციის პერიოდში, როდესაც მას იყენებდნენ თავისუფალი და მეცნიერული აზრის წინააღმდეგ საბრძოლველად. ასე რომ, იდეოლოგიის პროგრესულობა-რეაქციულობის საკითხი უნდა გადაწყდეს არა აბსტრაქტულად, არამედ კონკრეტულ-ისტორიულად.

მაგრამ იდეოლოგიის პროგრესულობა არ ნიშნავს მის მეცნიერულობას. რა გინდ პროგრესული არ უნდა იყოს იდეოლოგია, იგი მაინც მეცნიერული არ იქნება, პროგრესულობა და მეცნიერულობა არ ემთხვევა ერთმანეთს, რადგან მათი კრიტერიუმები განსხვავებულია: პროგრესულობა გასწი ალ ეროვნული ორგანიზაციებთან და, მით უმეტეს, უცხოეთის ფირმებთან ძნელი საქმეა. იმისათვის, რომ ეკონომიკამ საქართველოს სასარგებლოდ იმოქმედოს, საჭიროა საკავშირო დაქვემდებარების საწარმოების რესპუბლიკის დაქვემდებარებაში გადაცემა, რაც მმართველი ორგანოების პრეროგატივაა. მიუხედავად საქართველოს მინისტრთა საბჭოს დადგენილებისა, კუსტარული სამხერხაოები მაინც არსებობენ. მათი მესვეურები იმდენად გაკადნიერდნენ, რომ მთავრობის დადგენილებასაც არარად აგდებენ. არსებობს თუ არა საქმის გამოსწორების გზები? რა თქმა უნდა, არსებობს. ეს გახლავთ ეკონომიკური მუხრუჭები, მხოლოდ დაბეგვრის საშუალებით შეიძლება ამ საკითხის მოგვარება.

ახლა, კონკრეტულად ხორითის საბადოს შესახებ. იგი კავკასიის ფერადი ქვების ექსპედიციის გეოლოგებმა ხუთი-ექვსი წლის წინ აღმოაჩინეს. ნედლეული ვარგისია მსოფლიო სტანდარტების შესაბამისი პროდუქციის საწარმოებლად. 1987 წელს, როცა გუდაურში ტურისტულ-სათხილამურო კომპლექსი იგეგმებოდა, მთავრობის მითითებით, ამ ობიექტის მაღალხარისხოვანი მოსაპირკეთებელი ფილებით უზრუნველყოფა დაგვევალა. ჩვენმა ორგანიზაციამ შეასრულა ეს დავალება და ამით ხორითის ქვას ევროპული რეკლამა გაუკეთა. კომპლექსს, როგორც ცნობილია, ავსტრიული ფირმა აშენებდა და 1989 წელს, მისივე წინადადებით, შეიქმნა ერთობლივი საწარმო, რომელსაც „კავკასიონი“ ეწოდა. დღეს ამ საბადოზე ქვის საცდელი მოპოვება და დამუშავება მცირე მასშტაბით მიმდინარეობს. ამავე დროს აქ გრძელდება საკარიერო და ქვის დამმუშავებელი უცხოური ტექნიკის დამონტაჟება. ჯერჯერობით, „კავკასიონი“ უშვებს, მხოლოდ ადგილობრივ ფუნდამენტალური შენობების ინტერიერების მოპირკეთებას ხმარდება. ხორითის ქვით მოპირკეთდა, მაგალითად, თბილისის რუსთაველის პროსპექტზე მდებარე სილამაზის სალონი, კინოს სახლის შიდა მისაღების ინტერიერი, ბავშვთა საავადმყოფოს მისაღებები და სოსპერაციონები, „ინტურისტის“ ობიექტები და სხვა მრავალი. ასე მწიფო იდეოლოგიზირებულია. აქ ერთი იდეოლოგიაა გაბატონებული, ამიტომ მას ტოტალური და უნივერსალური ხასიათი აქვს. იგი გამორიცხავს სხვა იდეოლოგიის და სხვაგვარად აზროვნების შესაძლებლობას. იგი სავალდებულოა ყველასათვის. ყოველი მოქალაქე უყოყმანოდ და უსტყვოდ უნდა დაუმორჩილოს მას. მისი არა თუ კრიტიკა, არამედ მისაღები ოდნავი დაეჭვებაც კი დაუშვებელია. ყოველი ამგვარი მცდელობა პოლიტიკურ დანაშაულად ითვლება და სასტიკად ისჯება. საზოგადოების იდეოლოგიზაცია დიქტატურის აუცილებელი შედეგია. ამ დროს ყალიბდება არა მხოლოდ პოლიტიკური, არამედ იდეების დიქტატურაც.

სახელმწიფო იდეოლოგიის დანიშნულება სწორედ ისაა, რომ თავის მარწუხებში მოაქციოს საზოგადოების სულიერი სფერო. იგი ვერ ეგუება სხვაგვარად აზროვნებისა და კრიტიკის თავისუფლებას. იდეოლოგიზირებული სახელმწიფოს დაუძინებელი მტრებია დისიდენტები, ე. ი. სხვაგვარად მოაზროვნენი. ახლო წარსულში ამგვარი სახელმწიფოები ჩამოყალიბდა საბჭოთა კავშირში.

საბჭოთა კავშირში სახელმწიფო იდეოლოგია გახდა მარქსიზმ-ლენინიზმი. 1848 წლამდე მარქსიზმი არ წარმოადგენდა იდეოლოგიას, რადგან ჯერ არ არსებობდა ისეთი პარტია, რომელიც მას თავის მსოფლმხედველობად მიიჩნევდა. მარქსი და ენგელსი თავიანთ შეხედულებათა სისტემას თვლიდნენ მეცნიერულად და არ უწოდებდნენ იდეოლოგიას. მათ მიიჩნდათ, რომ იდეოლოგია მოჩვენებითი, ყალბი ცნობიერებაა, რომელიც ამოდის არა რეალობიდან, არამედ იდეებიდან. 1848 წლის შემდეგ, როდესაც ევროპის ქვეყნებში წარმოიშვა კომუნისტური პარტიები, მათ მარქსიზმი აღიარეს თავიანთ იდეოლოგიად. აქედან იწყება მარქსიზმის იდეოლოგიზაციის პროცესი. XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში მოხდა მარქსიზმის ორი განსხვავებული ინტერპრეტაცია: ერთი ევროპის სოციალ-დემოკრატების, ხოლო მეორე რუსეთის ბოლშევიკების მიერ. ევროპის სოციალ-დემოკრატიამ უარი თქვა მარქსიზმის ისეთ მომენტებზე, რომლებიც დაკავშირებული იყო რევოლუციასთან, ძალადობასა და დიქტატურასთან. მან მარქსიზმს მისცა ლიბერალურ-რეფორმისტული ინტერპრეტაცია. ამგვარად გაგებული მარქსიზმი გახდა ევროპის სოციალ-დემოკრატიის იდეოლოგია: რუსეთის ბოლშევიკურმა პარტიამ ლენინის მეთაურობით მარქსიზმის სწორედ ის მომენტები წამოწია წინ, რომლებიც უარყო ევროპის სოციალ-დემოკრატიამ. ლენინი თვლიდა, რომ მარქსისტი მხოლოდ ისაა, ვინც აღიარებს პროლეტარიატის დიქტატურას, ხოლო ის, ვინც მას უარყოფს, არ არის მარქსისტი. ამის გამო ლენინმა ევროპის სოციალ-დემოკრატიის ლიდერი კაუცკი მოღალატედ, რენეგატად გამოაცხადა. ლენინის მიერ ინტერპრეტირებული მარქსიზმი გახდა რუსეთის ბოლშევიკური პარტიის იდეოლოგია.

ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ ლენინურად გაგებული მარქსიზმი ანუ მარქსიზმ-ლენინიზმი იქცა სახელმწიფო იდეოლოგიად. იგი მოითხოვდა პროლეტარიატის დიქტატურის მიერ ძალადობის და რეპრესიების გამოყენებით პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური გარდაქმნების განხორციელებას, საბჭოთა საზოგადოება მთლიანად დაექვემდებარა მარქსისტულ-ლენინურ იდეოლოგიას, რის გამოც მან შეიძინა ტოტალური და უნივერსალური ხასიათი. ასე ჩამოყალიბდა საბჭოთა იდეოლოგიზირებული სახელმწიფო, სადაც გაბატონებული, პრივილეგირებული მდგომარეობა მოიპოვა კომუნისტურმა პარტიამ და მისმა იდეოლოგიამ.

საბჭოთა საზოგადოების დეიდეოლოგიზაცია ნიშნავს, რომ უნდა გაუქმდეს სახელმწიფო იდეოლოგია. სახელმწიფო საზოგადოებას უნდა მართავდეს არა იდეოლოგიის, არამედ კონსტიტუციის საფუძველზე. მან უნდა შეიმუშაოს მეცნიერულად დასაბუთებული პროგრამა, რომელიც რეალობას ასახავს და არ ემორჩილება იდეოლოგიურ დოგმებსა და სტერეოტიპებს.

ზოგიერთი ამტკიცებს, რომ საზოგადოების დეიდეოლოგიზაცია შეუძლებელია, რადგან დეიდეოლოგიზაციის თეორია. თვითონაა გარკვეული იდეოლოგია. იდეოლოგიის უარყოფა თვითონ ეფუძნება საათანადო იდეოლოგიას, ამიტომ ხდება არა საერთოდ იდეოლოგიის უარყოფა, არამედ ერთი იდეოლოგიის შეცვლა მეორეთი. ამგვარი ბუნება გაუგებრობასა და სიტყვების თამაშზეა აგებული. ჯერ — ერთი, საკითხი ეხება არა საერთოდ იდეოლოგიის, არამედ სახელმწიფო იდეოლოგიის უარყოფას. დეიდეოლოგიზაციის თეორია, თუნდაც რომ იდეოლოგია იყოს, მაინც არ არის სახელმწიფო იდეოლოგია. მეორე, არავინ უარყოფს იმის საჭიროებას, რომ პარტიას აქვს და უნდა ჰქონდეს იდეოლოგია. საკითხი არ დგას პარტიის დეიდეოლოგიზაციის შესახებ. ეს მართლაც შეუძლებელია. საკითხი ეხება მხოლოდ შემდეგს: ნებისმიერმა პარტიამ, რომელიც მოვა ხელისუფლების სათავეში, ქვეყანა უნდა მართოს არა თავისი იდეოლოგიის, არამედ კონსტიტუციის საფუძველზე. მთავრობამ უნდა იმოქმედოს არა პარტიის მიერ შემუშავებული დირექტივების, არამედ რეალობის — ქვეყნის საშინაო და საგარეო მდგომარეობის მიხედვით. მან პასუხი უნდა აგოს არა პარტიის, არამედ პარლამენტის წინაშე. არც ერთმა პარტიამ არ უნდა მოახდინოს ხელისუფლების უზურპაცია და მონოპოლიზაცია, რათა ქვეყანას თავს არ მოაბეჭოს თავისი იდეოლოგია. ამას მოითხოვს დეიდეოლოგიზაციის პროცესი.

დემოკრატიზაცია აუცილებლობით გულისხმობს დეიდეოლოგიზაციას. სახელმწიფოს „დეიოლოგიზაცია“ სჭირდება დიქტატურას, სხვაგვარად იგი ვერ იარსებებს. დემოკრატია კატეგორიულად გამორიცხავს მას, რადგან იგი შეუთავსებელია სახელმწიფო იდეოლოგიის არსებობასთან.

თუ ჩვენ მართლა გვინდა ავაშენოთ დემოკრატიული, სამართლებრივი სახელმწიფო, მაშინ მარქსიზმ-ლენინიზმი უნდა უარყოთ როგორც სახელმწიფო იდეოლოგია. კომუნისტური პარტია, მას კვლავ აღიარებს თუ არა, თავის იდეოლოგიად, ეს მისი კერძო საქმეა. კომუნისტურმა პარტიამ, თუნდაც რომ დარჩეს არჩევნების შედეგად ხელისუფლების სათავეში, ქვეყანა არ უნდა მართოს თავისი იდეოლოგიის საფუძველზე. დემოკრატიულ საზოგადოებაში არ არსებობს და არც შეიძლება არსებობდეს სახელმწიფო იდეოლოგია.

ვახტანგ ერქომაიშვილი.

ქამი დიდი არჩევანისა

საქართველოს ისტორიაში ახლა უაღრესად სპასუხისმგებლო მომენტი რომ არის, ამას ყველა გრძნობს. ავირჩევთ პარლამენტს, რომელმაც უნდა მიიღოს არა ერთი თვის ან ერთი წლის მნიშვნელობის მჭიდრო გადაწყვეტილებები. მან უნდა განსაზღვროს საქართველოს განვითარების გეზი მთელ უახლოეს ისტორიაში. ამიტომ ბუნებრივია ის დიდი ინტერესი, რომელსაც ამომრჩევლები იჩენენ წარმოდგენილი პარტიების პროგრამებისა თუ პლატფორმებისადმი.

როგორც ჩანს, ერთ რამეში ყველა პარტია გარკვეულია და თანახმაა — საქართველო უნდა იყოს დამოუკიდებელი და თავისუფალი. განხილავენ დამოუკიდებლობის მიღწევის სხვადასხვა გზებს; ერთს, რომელსაც პირობითად „ლიტვურს“ უწოდებენ. განიხილავენ მეორესაც, რომელსაც ასევე პირობითად უწოდებენ „ქართულს“. არ შევჩერდები ამ გზების ეფექტურობის შედარებაზე. ნავარაუდოა, რომ პარტიებს შორის არჩევანის გაკეთებისას ამომრჩევლები დიდ მნიშვნელობას მიანიჭებენ იმას, თუ როგორ წარმოუდგენია ამა თუ იმ პარტიას ვითარება, რომელიც შეიქმნება დამოუკიდებლობის მიღწევის შემდეგ. როგორ აპირებს ესა თუ ის პარტია მოუაროს იმ პრობლემებს, რომლებიც დღეს დგას ჩვენს წინაშე და რომელთა წინაშეც დადგება დამოუკიდებელი საქართველო.

პრობლემათა პირველ ჯგუფს შეადგენენ ისინი, რომელნიც დაკავშირებულნი არიან საქართველოს გეოპოლიტიკურ მდგომარეობასთან. კარგად არის ცნობილი, რომ საქართველოს ორ მეზობელ მუსულმანურ ქვეყანას — ირანსა და თურქეთს — დადებული აქვთ ხელშეკრულება, რომელშიც ჯერჯერობით არც ერთს უარი არ განუცხადებია და რომლის მიხედვითაც ერთი აღმოსავლეთ საქართველოზე აცხადებს პრეტენზიას, და მეორე — დასავლეთზე. ალბათ კარგი იქნებოდა, რომ ყოველი პროგრამა, რომელიც გულისხმობს საქართველოს დამოუკიდებლობის დეკლარირებას, შეიცავდეს მითითებას იმაზე, თუ როგორ აპირებენ მოცემული პროგრამის ავტორები ამ რთული გეოპოლიტიკური პრობლემის მოგვლას, რა საშუალებები ეგულებათ მათ ამ მიზნის მისაღწევად.

გარკვეული გამოკვეთილი უნდა იყოს პროგრამის ავტორების აზრი — გულისხმობს თუ არა საქართველოს დამოუკიდებლობა რუსეთის ხალხთა კავშირიდან გასვლას? თუ გულისხმობს, მაშინ ვინ იქნებიან საქართველოს მომავალი მოკავშირეები? ჩვენ არ შევუდგებით ამ რთული საკითხის ყველა იმ ასპექტის ჩამოთვლას, რომელიც აუცილებლად უნდა იყოს გათვალისწინებული შესაბამის პროგრამებში.

ამომრჩევლების ორიენტირებისათვის ასევე მნიშვნელოვნად მიგვაჩნია იმ პრობლემების დაწვრილებითი ანალიზი, რომლებიც ეკონომიკას უკავშირდებიან. ცნობილია, თუ რა სიძნელეებთან აღმოჩნდა დაკავშირებული ნაბიჯი ეკონომიკაზე გადასვლა. ეს გადასვლა ორჯერ უფრო ძნელი იქნება და ორჯერ მეტ ძალისხმევას მოითხოვს თუ საქართველოს დამოუკიდებლობას გავიგებთ როგორც რუსეთის ხალხთა კავშირიდან გასვლას. საქართველოს ეკონომიკა უამრავი ძაფით არის გადახლართული ნაბჯოთა კავშირის უველა სხვა რეგიონის ეკონომიკასთან.

ამ საკითხების ერთი ან მეორე მიმართულებით გადაჭრის საფუძველზე დაისახება უშუალო მოქმედების მიმართულება, მოქმედებისა, რომელიც ამომრჩეველთა უმრავლესობამ ახლავე უნდა დაიწყოს.

თუ რომელიმე პროგრამა გულისხმობს, რომ დამოუკიდებელი საქართველო დარჩება რუსეთის ხალხთა მოკავშირე, მაშინ აუცილებელია განსაზღვრის ისიც, თუ როგორი უნდა იყოს რესპუბლიკის მოსახლეობის საქმიანობა, რომელიც ხელს შეუწყობს ამგვარი მოკავშირეობიდან ურთიერთობის განვითარებას, აგრეთვე ისიც, თუ როგორ ვიმოქმედოთ ჩვენ, რომ ამ კავშირს მივცეთ ჩვენთვის სასურველი სახე.

ალვნიშნავთ ერთ მომენტს. ასეთი მოკავშირე შეიძლება იყოს რომელიმე მძლავრი სახელმწიფო, რომელსაც ექნება რეალური პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტერესები საქართველოში. არ შეიძლება ვიყოთ იმის იმედზე, რომ ამ თუ იმ პიროვნებამ, თუნდაც გავლენიანმა, სიმპათიით მოიხსენია საქართველო, მისი ისტორია, თუ საქართველოს დამოუკიდებლობა არ გულისხმობს რუსეთის ხალხთა კავშირიდან გასვლას, მაშინ უნდა განისაზღვროს მისი სტატუსი ამ კავშირში. რა მოვალეობებს იკისრებს საქართველო კავშირის წინაშე, მისი ტერიტორიული მთლიანობის დაცვის სანაცვლოდ? ყველა ეს საკითხი თუ არ იქნა სათანადოდ გაანალიზებული, მაშინ დებულება საქართველოს დამოუკიდებლობის შესახებ უფრო სამიტინგო მოწოდებას დაემსგავსება, ვიდრე პოლიტიკური პროგრამის მთავარ მუხლს.

რას მოველით პარტიების პროგრამებისგან

თუ სხვა პროგრამაში მითითებული იქნება, რომ დამოუკიდებელი საქართველო უნდა გამოვიდეს რუსეთის ხალხთა კავშირიდან და რომ მან უნდა გაწყვიტოს არსებული ეკონომიკური კავშირები, მაშინ იქვე უნდა იყოს აღნიშნული ისიც, თუ ვინ იქნებიან საქართველოს ეკონომიკური პარტნიორები. რის მოწოდებას შევძლებთ ჩვენ მათთვის და რას მივიღებთ. ორივე ზემოთდასახელებულ საკითხზე — სამხედრო-პოლიტიკური და ეკონომიკური კავშირების შესახებ — უშუალო, კონკრეტული მოქმედების გეგმის ქონება საჭიროა რაც შეიძლება მალე. ცნობილია, რომ ამჟამად საქართველოს შემოაქვს ნაკვები პროდუქტების უმეტესი რაოდენობა. შეიძლება ვიდავოთ იმაზე, რომ მომავალში ეს ასე არ იქნება, მაგრამ დღესდღეობით ეს ფაქტია, რომელსაც, რა თქმა უნდა, ანგარიში უნდა გაეწიოს. ისევე როგორც იმ ფაქტს, რომ ზო-

**ნა ნაკვეთი ერთ-ერთ ეკონომიკურ ერთეულად ითვლება. ეს ნიშნავს, რომ ეს ნაკვეთი ეკონომიკურ ერთეულად ითვლება ევროპაში, ამერიკასა და ინდოეთში. ეს ნიშნავს, ეს ნიშნავს, ეს ნიშნავს...

საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილე პარტიების (საარჩევნო ბლოკების) დეპუტატობის კანდიდატთა პარტიული სიები

13. საქართველოს სახალხო ფრონტი

1. **ნათაძე ნოდარ რევაზის ძე**, დაბადებული 1929 წელს, ფილოლოგი, ფილოსოფიის ინსტიტუტის სექტორის გამგე, მცხოვრები თბილისში, ფანასკერტელის კრს. 16, ბინა 57; სახალხო ფრონტი.

2. **გამყრელიძე თამაზ ვალერიანის ძე**, 1929, ფილოლოგი, აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის დირექტორი; თბილისი, ი. ნიკოლაძის 6; სახალხო ფრონტი.

3. **ნადირაშვილი შოთა ალექსანდრეს ძე**, 1926, ფსიქოლოგი, ფსიქოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორი; თბილისი, სარაჯიშვილის მესამე ჩიხი 5; სახალხო ფრონტი.

4. **ხუციშვილი სოლომონ გიორგის ძე**, 1908, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის პრ. 62; ბინა 61; სახალხო ფრონტი.

5. **ბერძენიშვილი მერაბ ისიდორეს ძე**, 1929, მოქანდაკე, სამხატვრო აკადემიის პროფესორი; თბილისი აბაგის 41. უპარტიო.

6. **სვანიძე ცოტნე ილიას ასული**, 1929, გეოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი; თბილისი, გამსახურდიას გამზარი 39, ბინა 8; სახალხო ფრონტი.

7. **ოჩიაური გიორგი ალექსის ძე**, 1927, მოქანდაკე, სამხატვრო აკადემიის პროფესორი; თბილისი, ნუცუბიძის 151; სახალხო ფრონტი.

8. **გოცირიძე რომან რაუფენის ძე**, 1956, ეკონომისტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი; თბილისი, საბურთალოს 59 ბ; სახალხო ფრონტი.

9. **ყორანაშვილი გურამ ვახტანგის ძე**, 1940, ისტორიკოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას კვ. 1, ბინა 124; სახალხო ფრონტი.

10. **მუხნელიშვილი დავით ლევანის ძე**, 1928, ისტორიკოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, დოლიძის 44; უპარტიო.

11. **შილაკაძე თამაზ ანდროს ძე**, 1932, ინჟინერი, სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „საქგზამეცნიერების“ დირექტორი; თბილისი, ბახტრიონის 6, ბინა 24; სახალხო ფრონტი.

12. **ლილუაშვილი თენგიზ ალექსანდრეს ძე**, 1928, იურისტი, სახელმწიფოსა და სამართლის კვლევის ცენტრის განყოფილების გამგე; თბილისი, ვაზისუბნის 11; სახალხო ფრონტი.

13. **კიკაჩიშვილი თენგიზ ალექსანდრეს ძე**, 1940, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი; თბილისი, დოლიძის 17; სახალხო ფრონტი.

14. **ბეგიაშვილი გიორგი ანდრიას ძე**, 1933, ფიზიკოსი, სამეცნიერო ტექნიკური ინფორმაციისა და ტექნიკური ეკონომიკის გამოკვლევის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სექტორის გამგე; თბილისი, ჯავახიშვილის 17; სახალხო ფრონტი.

15. **რამიშვილი გურამ ვალერიანის ძე**, 1930, ფილოლოგი, უცხო ენათა ინსტიტუტის რექტორი; თბილისი, ჯავახიშვილის 13; სახალხო ფრონტი.

16. **წამალაძე ქრისტეფორე (ომარ) იასონის ძე**, 1943, მოგდელმსახური, მარგველთის ეპარქიის ეპისკოპოსი; თბილისი, ვარკეთილის 3 მ/რ, კორპ 420, ბინა 68, უპარტიო.

17. **ყორდანია გივი გიორგის ძე**, 1911, ისტორიკოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრის გამგე; თბილისი, ა. ყაზბეგის გამზ. 29, კორპ 2, ბინა 2; უპარტიო.

18. **შელაძე ბადრი ბესიონის ძე**, 1958, აგრონომი, სიფხიზლის ნებაყოფლობითი საზოგადოების პასუხისმგებელი მდივანი; ხულო, აბუსერიძის 5; სახალხო ფრონტი.

19. **გუგუშვილი ვლადიმერ ივანეს ძე**, 1934, გეოლოგი, გეოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე; თბილისი, ახალშენის 17, ა, ბ. 14; სახალხო ფრონტი.

20. **ნერგაძე თეიმურაზ იაშას ძე**, 1954, ფსიქოლოგი, ფსიქოლოგიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ჭავჭავაძის 2/2 ბ. 4; სახალხო ფრონტი.

21. **როგავა გაიოზ ალექსანდრეს ძე**, 1956, ექიმი, თერაპიის ინსტიტუტის უფროსი ლაბორანტი; თბილისი, გლდანის I მ/კრ. კორპ. 20, ბინა 1; სახალხო ფრონტი.

22. **კოლუაშვილი პაატა პეტრეს ძე**, 1956, ეკონომისტი, საქართველოს კოლმეურნეობათა საბჭოს მთავარი სამმართველოს სექტორის უფროსი; თბილისი, დუმბაძის პრ. მე-3 მ/რ, 1 კორპ. ბინა 163; სახალხო ფრონტი.

23. **ცინცაძე გიორგი ივანეს ძე**, 1926, ფილოსოფოსი, სასულიერო აკადემიის პროორექტორი; თბილისი, ბულაჩაურის 7; უპარტიო.

24. **ჯაფელი ალეკო ალექსანდრეს ძე**, 1935, მეტყევე, კოოპერატივ „ჩარხის“ თავმჯდომარე; თბილისი, მიცკევიჩის კორპ 1, ბინა 25; სახალხო ფრონტი.

25. **ლომინაძე ნოდარ არჩილის ძე**, 1946, ინჟინერი, თბილისის სატრანსპორტო გაერთიანების უფროსის მოადგილე; თბილისი, ჭონქაძის 9; სახალხო ფრონტი.

26. **გიგინეიშვილი გივი ნიკოლოზის ძე**, 1935, გეოლოგი, გეოგრაფიის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ფერეთლის 63. ბინა 5; უპარტიო.

27. **ნონიაშვილი თამაზ ალექსის ძე**, 1944, მათემატიკოსი, ფსიქოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე; თბილისი, ვარკეთილის 3, 4, მ/რ, კორპ. 14, ბინა 131; უპარტიო.

28. **ხელაქაძელიძე დავით დავითის ძე**, 1955, იურისტი, ეკონომიკისა და სამართლის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, დოლიძის 27, ბინა 43; უპარტიო.

29. **ქინქლაძე ზაქარია ჯემალის ძე**, 1963, ინჟინერ-ტექნოლოგი, ქარხანა „თბოაგრეგატის“ სამშენის უფროსი; აზმეტა, გორგასლის 31; სახალხო ფრონტი.

30. **ბუზალაძე ვასილ გიორგის ძე**, 1951, ინჟინერ-მექანიკოსი, ბერელის ტექაღრიცხვის ბიუროს ბრიგადირი; ქარელი, ფიროსმანის 11; სახალხო ფრონტი.

31. **კუპრავაშვილი პენრი ოთარის ძე**, 1946, ჟურნალისტი, საქართველოს სახალხო ფრონტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ნუცუბიძის 4 მ/რ, კორპ. 2, ბინა 91; სახალხო ფრონტი.

32. **მამიხთვალიშვილი ედგარ მიხეილის ძე**, 1939, ისტორიკოსი, გორის პედაგოგიური ინსტიტუტის კათედრის გამგე; გორი, გორკის 19; სახალხო ფრონტი.

33. **ივანიძე ნუგზარ მიხეილის ძე**, 1945, ფილოსოფოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უფროსი მასწავლებელი; თბილისი, წერეთლის გამზარი, ბინა 34; უპარტიო.

34. **ფურცელაძე ნანა ნიკოლოზის ასული**, 1930, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, თბილისი, დოლიძის 17; სახალხო ფრონტი.

14. **ბეგიაშვილი გიორგი ანდრიას ძე**, 1933, ფიზიკოსი, სამეცნიერო ტექნიკური ინფორმაციისა და ტექნიკური ეკონომიკის გამოკვლევის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სექტორის გამგე; თბილისი, ჯავახიშვილის 17; სახალხო ფრონტი.

15. **რამიშვილი გურამ ვალერიანის ძე**, 1930, ფილოლოგი, უცხო ენათა ინსტიტუტის რექტორი; თბილისი, ჯავახიშვილის 13; სახალხო ფრონტი.

16. **წამალაძე ქრისტეფორე (ომარ) იასონის ძე**, 1943, მღვდელმსახური, მარგველთის ეპარქიის ეპისკოპოსი; თბილისი, ვარკეთილის 3 მ/რ, კორპ 420, ბინა 68, უპარტიო.

17. **ყორდანია გივი გიორგის ძე**, 1911, ისტორიკოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრის გამგე; თბილისი, ა. ყაზბეგის გამზ. 29, კორპ 2, ბინა 2; უპარტიო.

18. **შელაძე ბადრი ბესიონის ძე**, 1958, აგრონომი, სიფხიზლის ნებაყოფლობითი საზოგადოების პასუხისმგებელი მდივანი; ხულო, აბუსერიძის 5; სახალხო ფრონტი.

19. **გუგუშვილი ვლადიმერ ივანეს ძე**, 1934, გეოლოგი, გეოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე; თბილისი, ახალშენის 17, ა, ბ. 14; სახალხო ფრონტი.

20. **ნერგაძე თეიმურაზ იაშას ძე**, 1954, ფსიქოლოგი, ფსიქოლოგიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ჭავჭავაძის 2/2 ბ. 4; სახალხო ფრონტი.

21. **როგავა გაიოზ ალექსანდრეს ძე**, 1956, ექიმი, თერაპიის ინსტიტუტის უფროსი ლაბორანტი; თბილისი, ტბელაძის 7; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

7. **ჯორგაძე ედიშერ ემილიანეს ძე**, 1936, ჟურნალისტი, გამომცემლობა „განათლება“-ს მთავარი რედაქციის წევრი; თბილისი, საბურთალოს 40 ა; არჩილ ჯორჯაძის საზოგადოება.

8. **მაჭავარიანი ირაკლი გივის ძე**, 1954, ფილოლოგ-აღმოსავლეთმცოდნე, არქეოლოგიისა და ენათმეცნიერების ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზირი, მე-6 კვ, 1 კორპ.; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

9. **ჭურდიანი მიხეილ ემილიანეს ძე**, 1954, მწერალი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების პროპაგანდის კომიტეტის თავმჯდომარე; თბილისი, ნინოწმინდის 7, ბ. 4; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

10. **ანჩაბაძე გიორგი ზურაბის ძე**, 1949, ისტორიკოსი, მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, მიცკევიჩის 1; ივანე ჯავახიშვილის საზოგადოება.

11. **ჭუდელი ემორ პავლეს ძე**, 1938, მხრთვის სპეციალისტი, სახალხო მეურნეობის მართვის ინსტიტუტის კათედრის გამგე; თბილისი, ბარნოვის 164; უპარტიო.

12. **კუპრავა რაულ ალექსანდრეს ძე**, 1945, ინჟინერი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოცენტი; თბილისი, მიცკევიჩის 6, ბინა 15; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

13. **ბერძენიშვილი ლევან ვალერიანის ძე**, 1953, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხმელთაშუა ზღვის კულტურის შემსწავლელი ლაბორატორიის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, გოგოლის 48; რესპუბლიკური პარტია.

14. **ხაინდრავა ივლიანე ლევანის ძე**, 1957, ფილოსოფოსი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოცენტი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას პრ. 57, ბ. 66; უპარტიო.

43. **ოთხელიანი თეიმურაზ კლიმენტის ძე**, 1929, ბიოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრის გამგე; თბილისი, ბახტრიონის 8, ბ. 28; უპარტიო.

44. **ხხირტლაძე გურამ გიორგის ძე**, 1941, ექიმი, ტუბ. საწინააღმდეგო დისპანსერის მთავარი ექიმი; თბილისი, დადიანის 7; უპარტიო.

45. **კვარაცხელია ზაურ მიტროფანეს ძე**, 1938, აგრონომ-ეკონომისტი, სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტის კათედრის გამგე; სოხუმი, კვარაცხელიას 10, ბ. 19, სახალხო ფრონტი.

46. **არევაძე დავით ბიკენტის ძე**, 1941, გეოლოგი, მინერალური ნედლეულის კავკასიის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ფალიაშვილის 48, ბ. 2; სახალხო ფრონტი.

47. **მალალურაძე გიორგი ევგენის ძე**, 1929, ექიმი, ფერეშენადნობთა ქარხნის სამედიცინო სანიტარიული ნაწილის კარგი, ზესკაფონს, ჭავჭავაძის 1 შესასვლელი 21; სახალხო ფრონტი.

48. **ტუღუში აბესალომ გრიგოლის ძე**, 1951, ისტორიკოსი, ზუგდიდის სამეცნიერო ცენტრის ისტორიის მუზეუმის მეცნიერი-თანამშრომელი; ზუგდიდი, ჯიქიას 18; სახალხო ფრონტი.

49. **ქორიძე კახა დავითის ძე**, 1948, არქიტექტორი, კინომსახიობთა თეატრის მთავარი მხატვარი; თბილისი, მაყაშვილის 10, უპარტიო.

50. **ბერდენელია მურთაზ ალიოშას ძე**, 1952, ფილოსოფოსი, საწარმოო-გაერთიანება საქმაღალდმრეწველის პროფკომიტეტის თავმჯდომარე; ზუგდიდი, დოროვსკის 43; სახალხო ფრონტი.

51. **დუნდუა რუხუდან გიორგის ასული**, 1945, ტექნოლოგი, ფიზიკური და ორგანული ქიმიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი-თანამშრომელი; თბილისი, კეკელიძის 16; უპარტიო.

52. **ჩხიკვიშვილი ცოტნე შალვას ძე**, 1927, ექიმი, ექიმთა დახელოვნების თბილისის სახელმწიფო ინსტიტუტის კათედრის გამგე; თბილისი, ნუცუბიძის 8, ბ. 111; უპარტიო.

53. **გუნია რამინ მიხეილის ძე**, 1947, ექიმი, სენაკის კანისა და ვენერიულ დაავადებათა დისპანსერის ორდინატორი; სენაკი, ცხაკაიას 43; სახალხო ფრონტი.

54. **დიასამიძე ნარგიზ უსუპის ასული**, 1956, იურისტი, აჭარის ასსრ იუსტიციის სამინისტროს უფროსი ინსპექტორი; ბათუმი, მოსკოვის 68; სახალხო ფრონტი.

55. **გოგოხია რევაზ აკაკის ძე**, 1936, ეკონომისტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, თბილისი, გოთუას 16, ბ. 21, უპარტიო.

56. **დოლიძე ამირან მათეს ძე** 1945, კინოდრამატურგი, კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ უფროსი რედაქტორი; თბილისი, დიდი დიღომი, გიორგი ბრწყინვალეს 21; სახალხო ფრონტი.

57. **თოდუა გრიგოლ სიმონის ძე**, 1928, ეკონომისტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას პრ. კვ. 4, კორპ 9, ბ. 12; უპარტიო.

58. **გოგიჩაიშვილი ვახტანგ კარლოს ძე**, 1953, ფიზიკოსი, სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „მეონის“ მეცნიერ-თანამშრომელი; თბილისი, დემეტრე თავდადებულის 8, ბინა 10; სახალხო ფრონტი.

59. **ხუციშვილი გურამ ელიოზის ძე**, 1934, ექიმი, თბილისის სისხლის გადასხმისა და ჰემატოლოგიის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ბახტრიონის 2, ბ. 36; უპარტიო.

60. **გოგია სულიკო სერგოს ძე**, 1946, ფილოლოგი, საქართველოს ბუნების დაცვის საზოგადოების რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმის განყოფილების გამგე; რუსთავი, მე-17 მ/რ, კორპ. 2, ბინა 36; სახალხო ფრონტი.

61. **გვახარია ვახტანგ გიორგის ძე**, 1940, ქიმიკოსი, გეოლოგიის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ტაბიძის 39, ბინა 17, უპარტიო.

62. **ჩიხრაძე ფიქრია ვალერიანის ასული**, 1964, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ლაბორანტი; თბილისი ღრმაღელის 1-ლი შესახვევი 10ა; უპარტიო.

63. **ტალახაძე გიორგი აკაკის ძე**, 1957, ფილოსოფოსი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოცენტი; თბილისი, გოგასლის 111ა, კორპ. 3, ბინა 34; სახალხო ფრონტი.

64. **ჭორიძე თეიმურაზ კონსტანტინეს ძე**, 1950, ისტორიკოსი, გაზეთ „7 დღის“ რედაქციის კორესპონდენტი; თბილისი, ოქტომბრის 43, უპარტიო.

65. **გველესიანი მერაბ ოსიფის ძე**, 1944, ეკონომისტი, ეკონომიკის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ბარნოვის 23; უპარტიო.

66. **ლაშხი ალექსანდრე არსენის ძე**, 1945, მათემატიკოსი, სახელმწიფო ტექნიკური უნივერსიტეტის ლექტორი; თბილისი, შატბერაშვილის 4, ბინა 30; უპარტიო.

67. **ხანიშვილი ვასილ დავითის ძე**, 1948, ეკონომისტი, საქართველოს სსრ ფინანსთა სამინისტროს განყოფილების გამგის მოადგილე; ვაჟა-ფშაველას პრ. 27, ბინა 58; სახალხო ფრონტი.

68. **ხარბედია რომან სერგოს ძე**, 1952, ეკონომისტი, ეკონომიკისა და სამართლის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი-თანამშრომელი; თბილისი, ნუცუბიძის პლატო, მე-5 მ/რ, მე-2 კორპ., ბინა 97; უპარტიო.

69. **თოდუა მაგალი არეს ძე**, 1927, ფილოლოგი, აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ნუცუბიძის პლატო, მე-5 მ/რ, კორპ. 1, ბ. 62; უპარტიო.

70. **ბალარეაშვილი მერაბ დავითის ძე**, 1947, ფილოლოგი, გაზეთ „ახალგაზრდა ივერიელის“ რედაქტორი; თბილისი, დ. უზნაძის 4, ბინა 3; უპარტიო.

71. **ქავთარაძე ნუგზარ ოთარის ძე**, 1950, ეკონომისტი, საქართველოს სსრ ფინანსთა სამინისტროს განყოფილების გამგე; რუსთავი, მე-7 მ/რ, კორპ. 5, ბ. 52; სახალხო ფრონტი.

72. **გობეჩია გიგლა გიორგის ძე**, 1959, ჟურნალისტი, გაზეთ „ახალგაზრდა ივერიელის“ რედაქტორის მოადგილე; თბილისი, გოგოლის 17, უპარტიო.

73. **ბრეგაძე ანზორ ალექსანდრეს ძე**, 1937, ისტორიკოსი, ფილოსოფიის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ბახტრიონის კორპ. 16, ბ. 37; უპარტიო.

74. **ბელთაძე მურმან გიორგის ძე**, 1931, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უფროსი მასწავლებელი; თბილისი, მიხ. თამარაშვილის 2, ბინა 132, უპარტიო.

75. **გოთუა თამარ პართენის ასული**, 1920, ექიმი, ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, ენგელსის 56, უპარტიო.

76. **სახლთხუცეშვილი უშანგი დიმიტრის ძე**, 1927, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი ვაჟა-ფშაველას 7 კვ, 4 კორპ, ბინა 232, უპარტიო.

77. **ლომსაძე ცეზარ იაკობის ძე**, 1935, ფსიქოლოგი, ცხინვალის პედაგოგიური ინსტიტუტის ლექტორი; გორი, საბჭოს 153; უპარტიო.

78. **ინჯია ჯემალ ნიკოლოზის ძე**, 1937, ისტორიკოსი, საქართველოს მწერალთა კავშირის გორის განყოფილების პასუხისმგებელი მდივანი; გორი, ეკოდოშვილის 59; უპარტიო.

79. **ასლანიშვილი ალვენ ალექსის ძე**, 1941, ისტორიკოსი, გაზეთ „7 დღის“ პასუხისმგებელი მდივანი, თბილისი, გამსახურდიას პრ. 19, ბ. 22; უპარტიო.

80. **ბაქრაძე არჩილ თენგიზის ძე**, 1942, ინჟინერი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ფილოსოფიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, თბილისი, ბარნოვის 42ა; უპარტიო.

81. **ჯეჯელია ავთანდილ ღუდას ძე**, 1956, ინჟინერ-მშენებელი, გალის აგროსამრეწველო სამშენებლო გაერთიანება „ცხინვალი“ მმართველის მოადგილე; გალი, თამარ მეფის 12, ბ. 7; სახალხო ფრონტი.

82. **შიხაშვილი გიორგი არტემის ძე**, 1950, ეკონომისტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი; თბილისი, თემქა, 16 მ/რ, კვ. 1, კორპ. 7, ბინა 64; უპარტიო.

83. **ციხესაშვილი მათე ალექსის ძე**, 1952, ისტორიკოსი, არქეოლოგიური კვლევითი ცენტრის მეცნიერი-თანამშრომელი; ახმეტის რაიონის სოფელი ბირკიანი; სახალხო ფრონტი.

84. **ლაგვილავა რაულ გიორგის ძე**, 1948, ინჟინერ-ელექტრიკოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, კოსტავას 76; უპარტიო.

85. **ხალუაშვილი გელა ენრიკოს ძე**, 1958, ინჟინერ-მშენებელი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოცენტი; თბილისი, მუხიანის 1-ლი მ/რ, კორპ. 2, ბინა 95; სახალხო ფრონტი.

86. **ტუხაშვილი მირიან ვასილის ძე**, 1945, ეკონომისტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი; თბილისი, ვარკეთილი-3, მ/რ 1, კორპ. 18, ბინა 126; უპარტიო.

87. **კეფერაშვილი ოთარ ზაქარიას ძე**, 1943, ეკონომისტი, მარტყოფის სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე; თბილისი, ახმეტის ჩიხი 3; უპარტიო.

88. **წოფელაშვილი ნანა შოთას ასული**, 1948, ფილოლოგი, საქსახტელეფონადოკომიტეტის კორესპონდენტი, საქართველოს ნიკური უნივერსიტეტის მასწავლებელი; თბილისი, ზუბალაშვილის 1; ბ. 4; ბ. 4; ბ. 4

საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილე პარტიების (საარჩევნო ბლოკების) დეპუტატობის კანდიდატთა პარტიული სიები

14. საარჩევნო ბლოკი — „დემოკრატიული საქართველო“

(დასასრული)

42. მახალაინი გიორგი თენგიზის ძე, 1961, ფილოსოფოსი, ბათუმის ნ. ბერძენიშვილის სახელობის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; ბათუმი, მარქსის 39; რესპუბლიკური პარტია.

43. ბერიშვილი თორნიკე გურამის ძე, 1960, ფსიქოლოგი, ფსიქოლოგიის ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგე; თბილისი, ვარკეთილის 23; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

44. ნიკოლაიშვილი გელა ანტონის ძე, 1958, ისტორიკოსი, მცხეთის ხელოვნებისა და ისტორიულ-არქიტექტურული მუზეუმ-ნაკრძალის განყოფილების გამგე; თბილისი, საბურთალოს 63 ა; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

45. თვალავაძე გია სერგოს ძე, 1959, იურისტი, დროებით უმუშევარი; თბილისი, ნუკუბიძის პლატო 4 მ/რ, მე-5 კორპ; უპარტიო.

46. ჯიბლაშვილი კობა გიორგის ძე, 1948, ინჟინერ-ტექნოლოგი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების გამგეობის წევრი. თბილისი, ოქტომბრის 58, კორპ. 18; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

47. დიასამიძე თამაზ ახმედის ძე, 1959, ისტორიკოსი, ბათუმის ნ. ბერძენიშვილის სახელობის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; ხელვაჩაური, ხალიბაური; რესპუბლიკური პარტია.

48. მიქაელიანი გიორგი გურგენის ძე, 1945, ფილოლოგი, პედაგოგიურ მუშაობა ქვალიფიკაციის ამაღლების რესპუბლიკური ინსტიტუტის კათედრის გამგე; თბილისი, ბარნოვის 137; უპარტიო.

49. ღამბაშიძე გივი გაიოზის ძე, 1941, არქეოლოგი, არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის ექსპედიციის უფროსი; თბილისი, კერესელიძის 1; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

50. მჭედლიშვილი ლერი ირაკლის ძე, 1936, ფილოსოფოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ფაკულტეტის ლოგიკის კათედრის გამგე; თბილისი, ანაგის 30; უპარტიო.

51. გოგუაძე ვახტანგ ვლასის ძე 1940, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროორექტორი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას კვ. 3, კორპ. 11; უპარტიო.

52. დემეტრაშვილი ივანე გიორგის ძე, 1948, მათემატიკოსი, მათემატიკის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ამბროლაურის 166, კორპ. 11; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

53. გოგინაშვილი ოსიფ ივანეს ძე, 1959, ისტორიკოსი, ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, საბჭოს 39; ივანე ჯავახიშვილის საზოგადოება.

54. ჩიგოგიძე ნიკოლოზ გალაქტიონის ძე, 1944, ისტორიკოსი, დმანისის მუზეუმ-ნაკრძალის დირექტორი; თბილისი, საბურთალოს 67 ა; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

55. პატარიძე იგორ ნიკოლოზის ძე, 1939, ინჟინერ-ტექნოლოგი, საქართველოს სახელმწიფო სამშენებლო კომიტეტის მთავარი სპეციალისტი; თბილისი, ვაშლიჯვარის დასახლება, კორპ. 10; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

56. ჯულელი ბესიკ პავლეს ძე, 1943, ინჟინერი, ქარხანა „ჰიდრომეტნელსაწყო“-ს დირექტორი; თბილისი, ფალიაშვილის 6; უპარტიო.

57. ულერია ავთანდილ იმერიკოს ძე, 1954, ინჟინერ-ელექტრიკოსი, ს/გაერთიანება „ელვა“-ს გამმართველი; თბილისი, ვაზისუბნის დასახლება, მე-4 მ/რ, კვ. 2, კორპ. 2; რესპუბლიკური პარტია.

58. კიკნაძე ზურაბ გიორგის ძე, 1933, ფილოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას პრ. 51, კორპ. 9; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

59. ერაძე გაიოზ შალვას ძე, 1934, ინჟინერ-მექანიკოსი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მანქანათმშენებლობის ტექნოლოგიის კათედრის დოცენტი; თბილისი, ფანასკერტელის კორპ. 19; უპარტიო.

60. მეღვინეთუხუცესი ოთარ ვახტანგის ძე, 1932, მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მსახიობი; თბილისი, დ. აღმაშენებლის გამზ. 86/90; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

61. ახვლედიანი თამაზ ჯუმბერის ძე, 1947, ინჟინერი, თბილისის გაზის აპარატურის ქარხნის მთავარი ინჟინერი; თბილისი, ფანასკერტელის კორპ. 6; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

62. ბატაშვილი ელბერდ დავითის ძე, 1940, ისტორიკოსი, საქართველოს სახელმწიფო ფიზიკულტურის ინსტიტუტის დოცენტი; თბილისი, გ. ბრწყინვალის 41; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

63. გრიგოლაია ჰამლეტ პალიკოს ძე, 1961, ეკონომისტი, ეკონომიკისა და სამართლის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; ჩხოროწყუ, კირცხი; უპარტიო.

64. ჯაიანი დიმიტრი სერგოს ძე, 1950, სოხუმის კ. გამსახურდიას სახელობის თეატრის მსახიობი; სოხუმი, ბარათაშვილის 2; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

65. გაბუაშვილი გელა რევაზის ძე, 1952, ინჟინერი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების მიწათსარგებლობის კომიტეტის თავმჯდომარე; თბილისი, ჭინძარაულის შეს. კორპ. 11; რესპუბლიკური პარტია.

66. ამაშუკელი გურამ ბიძინას ძე, 1939, ისტორიკოსი, ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი, თბილისი, ნუკუბიძის 77 ბ; ივანე ჯავახიშვილის საზოგადოება.

67. შეწირული მზია ყორეფის ასული, 1954, ფილოლოგი, დმანისის მუზეუმ-ნაკრძალის დირექტორის მოადგილე; თბილისი, საბურთალოს 35; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

68. რატიანი ზურაბ პროკოფის ძე, 1938, მწერალი-ისტორიკოსი, ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, უნანაძის 4; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

69. ღვინჭილია ლევან სილიბისტროს ძე, 1950, ენათმეცნიერი, ენათმეცნიერების ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, შევჩენკოს 3; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

70. ლაბარია ჯონი ილიას ძე, 1943, მუსიკათმცოდნე, გაგრის საბჭოების ტრესტის კადრების განყოფილების გამგე; გაგრა, წერეთლის 37/4; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

71. ჭარუმიძე გივი ვლადიმერის ძე, 1936, კიბერნეტიკოსი, კიბერნეტიკის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე; თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 42; უპარტიო.

72. მუჯირი თეიმურაზ პროკოფის ძე, 1935, სამთო-ინჟინერი, მეცნიერებათა აკადემიის სამთო მექანიკის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, მცხეთის ქ. 18; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

73. მჭედლიძე ნანა ხიძინას ასული, 1926, კინოსტუდია „ქართული ფილმი“-ს კინორეჟისორი; თბილისი, ანტონოვსკაიას 9 ბ; უპარტიო.

74. ნარსიძე გურამ გიორგის ძე, 1954, ექიმი, პერინატალური მედიცინისა და მეანობა-გინეკოლოგიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, მესხის 16; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

75. ოქროპირიძე უჩა დურსუნის ძე, 1957, ისტორიკოსი, ბათუმის ნ. ბერძენიშვილის სახელობის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; ბათუმი, 26 მაისის 17; რესპუბლიკური პარტია.

76. გვაზავა მერაბ გიორგის ძე, 1954, ისტორიკოსი, ქუთაისის ქალაქო რადიოს კორესპონდენტი; ქუთაისი, გამარჯვების პრ. 2; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

77. ნოდია ოთარ ფილიმონის ძე, 1929, ფილოლოგი, მთარგმნელთა კოლეგიის თავმჯდომარე; თბილისი, ნიკოლაძის 7; არჩილ ჯორჯაძის საზოგადოება.

78. აბრამიშვილი როსტომ მიხეილის ძე, 1925, არქეოლოგი, არქეოლოგიის კვლევის ცენტრის განყოფილების გამგე; თბილისი, ნუკუბიძის პლატო 3 მ/რ კვ. 2 კორპ. 2; უპარტიო.

79. ჩიტაშვილი გიორგი ზურაბის ძე, 1967, „საქსოფლმშენსაბპროექტი“-ს ეკონომისტი; თბილისი, ყაზბეგის 19; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

80. უურაშვილი უშანგი თეოფანის ძე, 1951, ეკონომისტი, მრეწველობაში სამმართველოს უფროსი; თბილისი, ნუკუბიძის პლატო მე-3 მ/რ, კვ. 2, კორპ. 2; უპარტიო.

81. ცქიფურიშვილი ვახტანგ გიორგის ძე, 1933, არქიტექტორი, საქართველოს დიზაინერთა კავშირის პირველი მდივანი; თბილისი, ტ. ტაბიძის 17; უპარტიო.

82. გოშაძე ლერი პავლეს ძე, 1935, არქიტექტორი, საპროექტო ინსტიტუტ „საქალაქმშენსაბპროექტი“-ს მთავარი არქიტექტორი; თბილისი, ჩიქოვანის 20; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

83. აბესაძე თამაზ ბაგრატის ძე, 1937, კიბერნეტიკოსი, თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის გამოთვლითი ცენტრის დირექტორი; თბილისი, სანაპოროს 2; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

84. ბეგიაშვილი თემურ სიმონის ძე, 1954, ფილოლოგი, დროებით უმუშევარი: თეთრწყაროს ბოგვი; რესპუბლიკური პარტია.

85. პაიჭაძე დავით გიორგის ძე, 1956, ისტორიკოსი, ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ნუკუბიძის 77 ბ; ივანე ჯავახიშვილის საზოგადოება.

86. დათუაშვილი ბადრი ზურაბის ძე, 1958, რეჟისორი, მცხეთის ახალგაზრდული თეატრი-სტუდიის სამხატვრო ხელმძღვანელი; თბილისი, გლდანის ხევი, კორპ. 6 ა; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

87. ოსელიანი ოტია შალვას ძე, 1930, მწერალი; წყალტუბო, ხელოვნების 1; უპარტიო.

88. ტომარაძე თინა პავლეს ასული, 1957, იურისტი, თბილისის საბურთალოს რაიონის იურიდიული კონსულტაციის კოლეგიის წევრი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას 7, კვ. 7; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

89. უურაშვილი თეიმურაზ თეოფანეს ძე, 1954, ინჟინერ-ეკონომისტი, ბათუმის გეგმიმშენებელი ქარხნის ჯგუფის უფროსი; ბათუმი, ჯავახიშვილის 78; რესპუბლიკური პარტია.

90. გურგენაშვილი დავით ივანეს ძე, 1960, ეკონომისტი, საქართველოს სსრ ფინანსთა სამინისტროს სამმართველოს უფროსი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ 19. უპარტიო.

91. ტოგონიძე ცეზარ გერონტის ძე, 1946, გეოლოგი, გაერთიანება „საქგეოლოგიას“-ს ჯგუფის უფროსი; თბილისი, ლოტკინის 15/17; რესპუბლიკური პარტია.

92. წაქაძე რევაზ არჩილის ძე, 1951, მათემატიკოსი, სახალხო მეურნეობის მართვის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ვაზისუბნის 4 მ/რ, კვ. 1, კორპ. 14; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

93. ჭუმბურიძე იასონ დავითის ძე, 1960, ისტორიკოსი, ჰიათურის მე-2 საშუალო სკოლის მასწავლებელი; ჰიათურა, ტოლსტოის 14; უპარტიო.

94. ვასაძე აკაკი გიორგის ძე, 1939, მწერალი, ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის პროფესორი; თბილისი, აღმაშენებლის 2/8; უპარტიო.

95. ჩხეიძე რევაზ დავითის ძე, 1926, კინორეჟისორი, კინოსტუდია „ქართული ფილმი“-ს დირექტორი; თბილისი, ლარსის 5, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

96. ჯაფარიძე ზურაბ ნიკოლოზის ძე, 1930, ენათმეცნიერი, ენათმეცნიერების ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგე; საბურთალოს 37/4, ბ. 11; უპარტიო.

97. ზოიძე ბესარიონ ინუსის ძე, 1953, იურისტი, მეცნიერებათა აკადემიის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, დიდი დიღომი 1 მ/რ, 24 კორპ. ბ. 9; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

98. გაიხარაშვილი სოფიო მიხეილის ასული, 1957, ჟურნალისტი, საქართველოს მთარგმნელთა კოლეგიის რედაქტორი; გარდაბანი, სოფ. მარტყოფი, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

99. არველაძე ნათელა დავითის ასული, 1940, თეატრმცოდნე, თეატრალური ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, თამარ მეფის გამზირი 5, ბ. 23, ბ. 23, უპარტიო.

100. ქვლივიძე გელა პეტრეს ძე, 1940, ინჟინერი, მრავალდარგობრივი საწარმოს თავმჯდომარე; თბილისი, ბარნოვის 126, ბ. 23, უპარტიო.

101. მგელაძე ნუგზარ ვახტანგის ძე, 1958, ისტორიკოსი, ბათუმის ნ. ბერძენიშვილის სახელობის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; ბათუმი, 26 მაისის 17; რესპუბლიკური პარტია.

102. ჭიპაშვილი ვლადიმერ შალვას ძე, 1950, ინჟინერი, „საქგარომონტაჟის მე-15 სპეციალური მოძრავ-მექანიზებული კოლონის განყოფილების გამგე; თბილისი, ვარკეთილი-3 2 მ/რ, კორპ. 6, ბ. 15; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

103. ქარჩავა ბორის შალვას ძე, 1953, ქიმიკოსი, ზუგდიდის ფაიფურის ქარხნის პროფკომიტეტის თავმჯდომარე; ზუგდიდი, საჯაიას 3/6; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

104. ბარდაძე შალვა დიმიტრის ძე, 1957, ინჟინერი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების ისნის რაიონული დემოგრაფიული საზოგადოების თავმჯდომარე; თბილისი, ვარკეთილი 3, 1 მ/რ, კორპ. 3, ბ. 54; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

105. ბერია როინ აპოლონის ძე, 1966, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი; ოჩამჩირე, ახალდაბა; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

106. ჭკადუა გრიგოლ ივანეს ძე, 1926, რელიგიის მსახური, ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიის მიტროპოლიტი; სოხუმი, ნინოშვილის 13; უპარტიო.

107. შეკავრდნაძე ვახტანგ თამაზის ძე, 1965, იურისტი, თბილისის მთაწმინდის რაიონის იურიდიული კონსულტაციის ადვოკატი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას პრ. 1 შესახ. 3, დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

108. სიორიძე მალხაზ მაკარის ძე, 1957, ისტორიკოსი, ბათუმის ნ. ბერძენიშვილის სახელობის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი; ბათუმი, ჯორჯიაშვილის 12; უპარტიო.

109. ლაცუზბაია დავით გრიგოლის ძე, 1958, პედაგოგი, სოხუმის მე-5 საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილე; სოხუმი, კეთილშობილების 80, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

110. ხუნდაძე ვასილ ტიტეს ძე, 1945, მშენებელი, „საქსამოქმრეწმშენის“ მე-13 ტრესტის უფროსი ინჟინერი; თბილისი, ძნელაძის 37; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

111. ჭურდაძე გიორგი ალექსანდრეს ძე, 1954, მათემატიკოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის სკოლის დირექტორის მოადგილე; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. კვ. 4, კორპ. 17, ბ. 16; უპარტიო.

112. ჯაფარიძე ვახტანგ ვარლამის ძე, 1911, არქეოლოგი, არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, წყვიკის 10; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

113. შანნაზარიანი გიორგი რუბენის ძე, 1949, ინჟინერი, რესპუბლიკის რადიო-ტელევიცენტრის უბნის უფროსი; თბილისი, ჩერნიშევსკის 7; უპარტიო.

114. ახანიძე მერაბ დარიხანის ძე, 1962, ჟურნალისტი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების ფოთის საქალაქო ორგანიზაციის თავმჯდომარე; ფოთი, წულუკიძის 3, ბ. 24; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

115. თათარაშვილი ნუგზარ სარდიონის ძე, 1947, ჭორეოგრაფი, თბილისის ავეჯის კომბინატის-კლუბის დირექტორი; თბილისი, ვარკეთილი-3, მ/რ 1, კორპ. 8, ბ. 42; რესპუბლიკური პარტია.

116. ტალიაშვილი ილია ივანეს ძე, 1937, მასწავლებელი, მარნეულის რაიონის სოფ. სიონის საშუალო სკოლის დირექტორი; მარნეული, სიონი; უპარტიო.

117. ცინცაძე ზურაბ თევდორეს ძე, 1940, ისტორიკოსი, ისტორიის, ეთნოგრაფიის და არქეოლოგიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი მაყაშვილის 14; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

118. ყაყიჩაშვილი შერმაზან დიმიტრის ძე, 1936, ფიზიკოსი, კიბერნეტიკის ინსტიტუტის განყოფილების გამგე; თბილისი, წერეთლის გამზ. 55, ბ. 105; უპარტიო.

119. აბაშიძე დავით გრიგოლის ძე, 1946, ისტორიკოსი, ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ლარსის 5, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

96. ჯაფარიძე ზურაბ ნიკოლოზის ძე, 1930, ენათმეცნიერი, ენათმეცნიერების ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგე; საბურთალოს 37/4, ბ. 11; უპარტიო.

120. ჯაბუნია ვასილ ჭუმბერის ძე, 1960, ბიოლოგი, პალეობიოლოგიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, თამარაშვილის 3; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

121. ჯაფარიძე ბეჟან ვიქტორის ძე, 1925, პედაგოგი, მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე; თბილისი, მცხეთის 8; არჩილ ჯორჯაძის საზოგადოება.

122. შანნაზაროვი გიგუშა იაკობის ძე, 1933, მწერალი, საქართველოს მთარგმნელთა კოლეგიის უფროსი მეცნიერი რედაქტორი; თბილისი, აბანოს 31; უპარტიო.

123. დონდოლაძე გოჩა ვალერიანის ძე, 1937, ინჟინერი, იზოტოპების ინსტიტუტის უფროსი ეკონომისტი; თბილისი, ნუკუბიძის 34, კორპ. 2, ბინა 25; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

124. გძელიძე ბადრი ოთარის ძე, 1959, ისტორიკოსი, ისტორიის, ეთნოგრაფიისა და არქეოლოგიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ფანასკერტელის მე-6 კორპ., ბ. 171; ივანე ჯავახიშვილის საზოგადოება.

125. ბექაური ვახილ პავლეს ძე, 1957, მათემატიკოსი, თეთრწყაროს პროფტექმასწავლებლის მასწავლებელი; თეთრიწყარო, ლომონოსოვის 12; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

126. ლოლაძე გიორგი თენგიზის ძე, 1955, ფიზიკოსი, მათემატიკის ინსტიტუტის უმცროსი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, კალანდაძის 8; უპარტიო.

127. გაბიძაშვილი გურამ ოთარის ძე, 1960, ისტორიკოსი, არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის უმცროსი მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ყაზბეგის გამზ. 29; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

128. ქადაგიშვილი მიხეილ გივის ძე, 1959, ინჟინერი, ტრესტ „ინჟმშენის“ სამშენებლო ლაბორატორიის ინჟინერი; თბილისი, ნიაღვრის 6; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

129. ჯაფარიძე ოთარ მიხეილის ძე, 1921, არქეოლოგი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არქეოლოგიის კათედრის გამგე; თბილისი, ჭავჭავაძის 62; უპარტიო.

130. ჩავლეიშვილი ირაკლი გურის ძე, 1957, ისტორიკოსი, ცინცისძირის მუზეუმ-ნაკრძალის დირექტორი; ბათუმი, ნავსადგურის შეს. 4; რესპუბლიკური პარტია.

131. მენაბდე ვლადიმერ იურის ძე, 1966, სტუდენტი, ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი, ოზურგეთი, შემოქმედი; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

132. გერასიმოვი ალექსანდრე ბორისის ძე, 1940, ინჟინერი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი; თბილისი, მიცკევიჩის 19; უპარტიო.

133. ომარაშვილი ვაჟა ალექსანდრეს ძე, 1950, გეოლოგი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების თავმჯდომარის მოადგილე; თბილისი, ვაზისუბანი, კორპ. 17, ბინა 4; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

134. თავაძე გიზო იოსის ძე, 1959, ისტორიკოსი, საიჯარო შემოქმედებითი ინტერკლუბ „ნიკეას“ ექსკურსიამძღოლი; ქუთაისი, ბუკიის 5ბ; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

135. ეკანია მერაბ შოთას ძე, 1961, ინჟინერი, საქგარომრეწვის მე-5 სამშენებლო ტრესტის სამმართველოს მთავარი ინჟინერი; თბილისი, ილ. ჭავჭავაძის გამზ., 75; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

136. მილორავა პაატა ლევანის ძე, 1959, კინორეჟისორი, ექსპერიმენტული კინოსტუდიის რეჟისორი; თბილისი, ვაჟა-ფშაველას კვ. 5, კორპ. 4; ჭავჭავაძის საზოგადოება.

137. სარდლიშვილი ჯუმბერ კონსტანტინეს ძე, 1953, რეჟისორი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი; მცხეთა, ლისი; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

138. ტოტოჩავა გოდერძი არჩილის ძე, 1951, ფილოლოგი, პეტრაციხისძირის მუზეუმის ნაკრძალის მეცნიერი თანამშრომელი; ბათუმი, ენგელსის 4; რესპუბლიკური პარტია.

139. ბანძელაძე იოსებ გელას ძე, 1953, არქიტექტორ-რესტავრატორი, ძეგლთა დაცვის სარესტავრაციო სახელოსნოს უფროსი არქიტექტორი; თბილისი, ოქტომბრის 34, კორპ 16; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

140. კვინიკაძე გიორგი სერგოს ძე, 1959, გეოგრაფი-დემოგრაფი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალის მასწავლებელი; ხაშური, ელექროფიკაციის 28; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

141. ჯაფარიძე ციოყ ინდიკოს ძე, 1944, ეკონომისტი, ტრესტ „საქკურორტმშენის“ მმართველის მოადგილე; თბილისი, ბახტრიონის 10, უპარტიო.

142. კახაძე ჭუმბერ შალვას ძე, 1952, ბიოლოგი, საწარმოო გაერთიანება „საქტრანსგაზის“ იქტიოლოგი, თბილისი, ლუვის 1 შესახვევი 6; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

143. ნანიტაშვილი თამაზ შოთას ძე, 1945, ეკონომისტი, მშენებელთა დამოუკიდებელ პროფკავშირთა ფედერაციის განყოფილების გამგე; თბილისი, კრწანისის 16; უპარტიო.

144. ბობოხიძე აკაკი ივანეს ძე, 1964, მათემატიკოსი, ქუთაისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მასწავლებელი; ზონა, წულუკიძის 52, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

145. ჩიხლაძე ომარ აკაკის ძე, 1938. ფიზიკოსი, კიბერნეტიკის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი, თბილისი, ბალასჩიკაძის 1 კორპ, ბინა 16; არჩილ ჯორჯაძის საზოგადოება.

146. ბერიკაშვილი დავით ივანეს ძე, 1960, ინჟინერი, ტრანსპორტისა და გზების სამინისტროს მთავარი ტექნოლოგი; თბილისი, ზემო ვეძისის დასახლება 75; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

147. ჭელიძე დავით შალვას ძე, 1956, ისტორიკოსი, სახელმწიფოსა და სამართლის კვლევის ცენტრის ასპირანტი; თბილისი, ნინოშვილის 71; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

148. გაბუნია მურთაზ ტარიელის ძე, 1944, ინჟინერი, „საქმშენელექტრობითუმუშაობის“ განყოფილების გამგე; თბილისი, ქებურიას 38/3; რესპუბლიკური პარტია.

149. ფანჩულიძე ლილი შოთას ასული, 1939, ფილოლოგი, თბილისის სამგორის რაიონის საავაჭრო ცენტრის განყოფილების გამგე; თბილისი, ვაზისუბნის დასახლება, კვ 1; კორპ 2, ბინა 123; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

150. გრემელაშვილი ივანე ნახიდან ძე, 1953, არქიტექტორი, ძეგლთა დაცვის სარესტავრაციო სახელოსნოს უფროსი არქიტექტორი; თბილისი, ოქტომბრის 54, რესპუბლიკური პარტია.

151. ელბაჭიძე თინათინ კონსტანტინეს ასული, 1933, მსახიობი, საქართველოს ტელერადიოკომიტეტის რადიომაუწყებლობის დიქტორი; თბილისი, ბახტრიონის 26; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

152. პოდოხოვი ოთარ გიორგის ძე, 1944, პედაგოგი, თეატრალური სკოლის დირექტორი; თბილისი, კლარა ცეტკინის 60; უპარტიო.

153. ფურცელაძე თამარ დავითის ასული, 1936, ფიზიკოსი, ბოტანიკის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი; თბილისი, ბახტრიონის 1, ბინა 137; უპარტიო.

154. კუკულაძე კუკური ნიკოლოზის ძე, 1930, მწერალი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების რაიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარის მოადგილე; ლანჩხუთი, გორგასლის 56; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

155. მშვილდაძე ზურაბ ანდრიოს ძე, 1960, მხატვარ-დიზაინერი; თბილისი, წერეთლის პრსს. 9. ბინა 50; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

156. მერაბიშვილი მიხეილ ვახილის ძე, 1924, ინჟინერი, საწარმოო გაერთიანება „ორბის“ ოსტატი; თბილისი, მარჯანიშვილის 4; რესპუბლიკური პარტია.

157. ბეტრეველი კონსტანტინე დიმიტრის ძე, 1955, ინჟინერი, რადიოტელეცენტრის ინჟინერი; თბილისი, საბურთალოს 44; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

158. ურუშაძე რამაზ ვასილის ძე; 1947, ექიმი, დმანისის რაიონის საავადმყოფოს მთავარი ექიმი; თბილისი, გამსახურდიას გამზირი 31, ბინა 3; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

159. ჭუთათელაძე ედიშერ დავითის ძე; 1928, არქიტექტორი, პენსიონერი; თბილისი, ყიფიანის 9, ბინა 34; არჩილ ჯორჯაძის საზოგადოება.

160. ჯაფარიძე მედეა ვალერიანის ასული, 1923, მსახიობი, მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრის მსახიობი; თბილისი, სუმბათაშვილ-იუანის 11, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

161. არუთინიანი სარქის ბაჩიკის ძე, 1943, ეკონომისტი, ამს „სოლნანის“ ოსტატი; თბილისი, შაუმიანის 53, ბინა 24; უპარტიო.

162. დათუაშვილი დავით გრიგოლის ძე, 1955, კინომცოდნე, სამთავროს დედათა მონასტრის წინამძღვარი; თბილისი, თამარ მეფის 5; უპარტიო.

163. ირემაძე იოსებ გიორგის ძე, 1960, ინჟინერი, სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის ელექტრო გამომთვლელი მანქანის უფროსი; თბილისი, აღმაშენებლის გამზ. 86; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

164. გვალია ნარგიზი კორნელის ასული, 1938, ინჟინერ-ტექნოლოგი, დემოგრაფიული საზოგადოების ქვემო ქართლის სადროშოს თავმჯდომარე; რუსთავი, ლენინის 14/3; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

165. მახვილაძე კაკა ლევანის ძე, 1957, ინჟინერი, „მშენინდუსტრიის“ ტრესტის საკონსტრუქტორო ტექნოკური ბიუროს კონსტრუქტორი; თბილისი, ყაზბეგის გამზ 47; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

166. ხაინდრავა ლევან ივლიანეს ძე, 1916, მწერალი; თბილისი, ჩიქოვანის 22, ბინა 38; უპარტიო.

167. მიქელაძე ვაჟა ალექსანდრეს ძე, 1953, ინჟინერი, საწარმოო გაერთიანება „ორბის“ სატრანსპორტო უბნის უფროსი; თბილისი, გლდანის მე-8 მკრ, კორ 7, ბინა 76; რესპუბლიკური პარტია.

168. მალულარია გივი ნოეს ძე, 1928, მწერალი, კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ ლიტმუშაკი; თბილისი, შანიძის 4; არჩილ ჯორჯაძის საზოგადოება.

169. კუბანავა ირაკლი ბიბიკის ძე, 1963, ინჟინერ-მექანიკოსი, მე-4 სარემონტო-სამშენებლო სამმართველოს მექანიკოსი; ჩოხატაური. აღმაშენებლის 30; ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

170. ტიკაძე რომან გიორგის ძე, 1951, პედაგოგი, 154-ე საშუალო სკოლის დირექტორი; მუხიანის დასახლება, მკრ. 4, კორპ. 41, ბინა 10; დემოკრატიული სახალხო ფრონტი.

171. ჭიკაძე ვლადიმერ არჩილის ძე, 1952, პედაგოგი, საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოების კახეთის სადროშოს თავმჯდომარის მოადგილე; თელავი, კავკასიონის 55; დემოგრაფიული საზოგადოების ეროვნული პარტია.

172. ბაიდოშვილი ალექსი ოთარის ძე, 1963, ჰიდროტექნიკოსი, ყვარლის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამმართველოს უფროსი; ინჟინერი; ყვარელი, მარჯანიშვილის I ჩიხი 2, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება.

173. ჭარუსიძე ალექსანდრე გივის ძე, 1966, ფიზიკოსი, საქართველოს სსრ კავშირგაბმულობის სამინისტროს გამოთვლითი ცენტრის ინჟინერი; თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი 42; თავისუფალ დემოკრატთა კავშირი.

174. ბერიშვილი თენგიზ ელიზბარის ძე, 1936 ინჟინერი, გარდაბნის რაიკავშირის ხე-ტყისა და საშენ მასალათა ბაზის საამქროს უფროსი; თბილისი, ოქტომბრის 54, რესპუბლიკური პარტია.

175. მიქაბერიძე ბეხარიონ იოსების ძე,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უცხოეთში

პოლიტიკური პორტრეტის შტრიხები

ფერნანდო კოლორ დე მელო-რისკი და პრაგმატიზმი

პოლიტიკური მოღვაწეების სპორტით გატაცება დღეს აღარავის აკვირვებს — მაგალითად თუნდაც ამერიკის პრეზიდენტი ჯ. ბუში იკმარებდა. მაგრამ ის, რასაც ბრაზილიის ახალგაზდელი პრეზიდენტი ფერნანდო კოლორ დე მელო შვრება, ალბათ, ყოველგვარ საზღვრებს სცილდება. „პრეზიდენტის ხიცოცხლე საფრთხეშია", — ამას წინათ განაცხადა ერთ-ერთ ტელევიზიაში ბრაზილიელ ექიმთა ერთ-ერთ ასოციაციის ხელმძღვანელი. ეს ასოციაცია ფერნანდოს ავადმყოფობის ისტორიას ეფუძნებოდა. ეს ავადმყოფობა — ფილტვების ანთება — ბრაზილიელ ექიმთა ასოციაციის ინფორმაციით, ფერნანდოს ბავშვობაში, ოჯახურ ნადირობებზე ნასროლი ტყვიებისგან, ფილტვებში ჩარჩენილ ტყვიებს ... ფერნანდოს ... ბრაზილიელ ... ბრაზილიელ ... ბრაზილიელ

ზოთა ნიშნიანიძე

ყოჩაღ, ბაღნებო!

უფრო ყოჩაღ, მასწავლებლებო!!!

სამტრედიაში უფროსკლასელებმა ეროვნულ მოძრაობას თავისებური ხარკი გადაუხადეს: გენიალური ანდრია რაზმაძის ძეგლს ცხვირი მოატეხეს, საღებავით შეთხუპნეს და... ააფეთქეს.

ვაიმე, მართლა გაგვწყრომია დამბადებელი...
გავოცდი... მაგრამ სწორი გითხრათ, ვერც კი გავოცდი...
რას ფიქრობს ერი სვეტიცხოველის აღმშენებელი,
ღვთიური ერი შემოქმედი „ვეფხისტყაოსნის“?

ეს რა რისხვაა, როგორ ბრუნავს ბორბალი სოფლის!
ნუთუ ეს ჯვარი შერცხვენისა უნდა გვეზიდა?!
აი ფორმულა სირეგვნის და ბარბაროსობის
ამოყვანილი უმეცრების ბნელი ფესვიდან.

ვაიმე ჩემო ჯოჯოხეთო, ჩემო სამოთხევ,
ვის, ვის შევჩივლო, ან რომელ ღმერთს ვუსაყვედურო.
რა ხდება? შიშით აღარა ვარ, უნდა გამოვტყდე,
რა გვეშველება, რა დღეში ხარ, შე უბედურო.

ო, ათონელო მწიგნობარნო წმინდა მამანო,
ხომ ხედავთ, ბედი ულმობელი როგორ გვეპყრობა,
გთხოვთ, მოგვიტეოთ ცოდვა ესე დაუსაბამო,
მრავალთა ჩვენთა უწიგნურთა ესე ხეპრობა.

დიდო ანდრიავ,
დიდო ყრმაო პითაგორელო,
შენ — მოციქულო და მართალო ღმერთთან და ხატთან,
შენც მოგვიტევ! ეს სიბრიყვე გაუგონარი
უწიგნურ ყრმათა
და უმეტეს მოძღვართა მათთა.

. . . . . .

როცა დრო გავა
და ნანატრი დრო იმზეურებს,
როცა ჯვრის ძალით განიმქვრევა ეშმას ხითხითი,
ნეტა მაჩვენა
ამ სირეგვნეს, ამ სიველურეს
ვინ როგორ,
რითი,
რანაირად გამოისყიდის.

. . . . . .

ჯერ კი გვჭირდება ბევრი გმირი, ბევრი ხანძთელი...
ღმერთო, გვაშორე ბრბოს ყიყინა, ბრბოს ღრიანცელი...

Սოფია: Հեռալը Հեռոլոդ

ნოდარ გურეშიძე

ფხიზლად, ფხიზლად იბერია!

საკავშირო და საზღვარგარეთის პრესის ზოგიერთ პუბლიკაციაში არაკომპეტენტურობისა და ზოგჯერ აშკარა მტრობის გამო საქართველოს დამპყრობელს და „მცირე იმპერიას“ უწოდებენ.

ვისი მიწა მივითვისეთ,
ვისი კარი გვიმტვრევია,
რა გვაქვს სხვისი საძრახისი,
ვინ გვინოდა იმპერია?

ვინ ვაურვეთ, ვინ დავჩაგრეთ,
ვისი წყალი გვიმღვრევია,
სად ან როდის ვიყაჩაღეთ,
ვინ მიგვინგრ-მოგვინგრევია?

მტერს ვებრძოდით, გამარჯვების
სიმღერებიც გვიმღერია,
ომში ველარ გაგვარჩევდით, —
ვინ ცოტაა, ვინ ბევრია;

ხმალი ცეცხლში გამარჯნული
მტერთა სისხლით გვიფერია...
მაგრამ ჩვენ ვართ იმპერია?
საქართველო-იმპერია?

არ ინდობა მტერი ფიცით,
ბოროტია,
პირფერია,
მზაკვრობს, განა თვით არ იცის
რისთვის ილვწის იბერია?

ისიც იცის,
რომ ორგული
და გამცემიც გვირევია...
მაგრამ...
ჩვენ ვართ იმპერია?
იბერია — იმპერია?!

ახლა როცა ვწვდებით მიზანს, —
იმ ნანატრ ჩიტს,
იმ ფერიას —
უფრო გვმართებს ყოფნა ფხიზლად,
ფხიზლად,
ფხიზლად, იბერია!

როცა ირგვლივ
ღრენა ისმის
და ავსულთა სიბევრეა,
უფრო გვმართებს ვიყოთ ღირსნი,
შენი ღირსნი, იბერია!

სწორედ ახლა გამოჩნდება,
ვინ მოყვარე,
ვინ მტერია;
ახლა გვმართებს გამორჩევით
ერთგულება,
იბერია!

ამაყებს და
ბედის ურჩებს.
მეცხრე ცაზეც გვიფრენია...
ჭირში მყოფი ძმად რომ უჩანს
ჩვენი ერი ის ერია!

ვინც დევნილი შეიფარა
და მტერი მოიგერია,
ვინც მოყვრისთვის სასხლი ღვარა
მას უნოდეს
იმპერია?

...თუ ეს არის იმპერია
ისეთია, იმფერია,
თითქოს შუქი სიკეთისა
გულზე გადაგიფენია,
თითქოს მოლივლივე ფრთებით
ზე აჰყავდე ცისფერ ნიავს...

იბერია — სილამაზის და სიკეთის
იმპერია!

ჯანსულ კორძაია

ამ წანამძღვრიდან...

ამ წანამძღვრიდან,
რომ ჩემმა დრომ
უარყო ზეცა
და შიშის დაშნით
ჩაკლა სულში
სიმართლის ღმერთი,
გადაახატა
ქრისტეს ფრესკას
დემონის ფრესკა
და ჯალათის შუბს
დაანყვილა
კეისრის კვერთხი.
და მეამბოხე
ძე კაცისა
აქცია მონად,
და შეუცნობელ
სივრცეებში
შეკრა ნახტომი,
და სინამდვილეს გადაანთო
ფანტომთა გროვა,
სვეტად — ფანტომი,
გზად — ფანტომი,
ტაძრად — ფანტომი.
აწამა გონი...
და ოცნება
ქრისტეს ჯვარს აცვა,
სატანას ანდო
მაგზურობა
ჟამთა ბრუნების...
. . . . . .
ამ წანამძღვრიდან
აზრს გამოჰყავს
უცილო დასკვნა,
დასკვნა
ამ დროის,
ჩემი დროის
განადგურების.
* * *
სხვა რაღა დარჩა... მოგონებაში
მარად ცოცხალი იმ წამის გარდა,
და გაზაფხული ფერად-ფერადში,
და შენ გალათის აღსავლის კართან,

და ეს ეფვანი,
შენით და შენგან
აყლერებული ოქროს ეფვანი,
და იმ დღის გულის და მაჯის ფეთქვა,
და იმ დღის ნატვრა და კაეშანი.
* * *
გადიან წლები
და საუკუნეც
უახლოვდება ზღვარს დასასრულის,
დღეები მიაქვთ ჟამის უკუნეთს
შენ კი, შენ მაინც
არ გაქვს წარსული.

არ გაქვს! და კვლავაც და ისევ ის ხარ,
ის ხარ, ვინც პირველ ბჭესთან იყავი,
ისევ არ იხსნის სამყარო ნიღაბს
და ისევ რჩება გაუშიფრავი.
არ იხსნის ნიღაბს!.. ბგერა და ფერი,
და მოციმციმე ვარსკვლავთ კრებული...
და ისევ ის ხარ — შემმეცნებელი,
და ისევ ის ხარ — შეყვარებული.
* * *
...და ალავერდი!
და მერე ვკარგავ,
მე ტაძრის გარდა ყველაფერს ვკარგავ,
საკურთხეველად ვინ თარგმნა ფიქრი?
მაღალ გუმბათად ვინ თარგმნა სწრაფვა?
თეთრი ტაძარი!
ვინ, ვით ამფორა,
ვინ გამოძერწა და ცად აზიდა,
ვინ ამოსტყორცნა, ვით მეტაფორა,
მეცნიერე და მლოცველ აზრიდან?

დრო

როგორც მეჩიზე შემდგარი გემი,
ვით ჩაკეტილი გზები ზვავებით,
ჩემი დრო მაშველს და მეგზურს ელის,
მოგანგაშე და შეშლილ ზარებით.

და დრო აკივლებს საყვირს გემიდან,
დრო ულვთო, როგორც მეფისტოფელი,
...და მოვა, მოვა გადამრჩენიც და...
გადამრჩენიც და
უარმყოფელიც.

მინაწერი პლატონის დიალოგებზე

დავტოვე მღვიმე!
და ეს ქვეყანა
მაინც ლანდია, ლანდი და ლანდი,
ლანდი გზებად და ლანდი ზეკარად,
ლანდის აპრილი და ლანდის მარტი.

ლანდია!
...ჩემში სიცოცხლის დვრიტა
ნამდვილად აწრთობს ნამდვილ მახვილებს
...იმის ლანდია, რაც მსურს და მინდა,
იმის ლანდია ეს სინამდვილე.

კვლავ ვიბადები

გამოვიდა პოეტ ჯანსულ კორძაიას ლექსების ახალი კრებული „კვლავ ვიბადები“ (გამომცემლობა „მერანი“, 1990 წ.). ახალ წიგნში პოეტი კვლავ აგრძელებს იმ თემების დამუშავებას, რომელიც მისი პოეზიისათვის ტრადიციულია, ეს თემებია ადამიანი და სამყარო, სამშობლო და სიყვარული. ბოლო კრებულში გამოქვეყნებული ლექსები ერთხელ კიდევ ადასტურებს, რომ ჯანსულ კორძაია ფილოსოფიური ლირიკის თვალსაჩინო წარმომადგენელია.

ვბეჭდავთ პოეტის რამდენიმე გამოქვეყნებულ ლექსს.

ეროვნული ... ...

ისევ ... ...